

ADMINISTRATIVE EN FISKALE BOARNEN
OANGEANDE FRYSLAN
YN DE IER-MODERNE TIID

BOARNERIGE

Under redaksje fan

dr. W. Bergsma, dr. J.A. Mol, dr. O. Vries en mr. D.P. de Vries

Nûmer 3

ADMINISTRATIVE EN FISKALE
BOARNEN OANGEANDE FRYSLAN YN
DE IER-MODERNE TIID

Utjûn troch

P.L.G. VAN DER MEER

J.A. MOL

P. NIEUWLAND

Fryske Akademy, Ljouwert, 1993

CIP-GEGEVENS KONINKLIJKE BIBLIOTHEEK, DEN HAAG

Meer, P.L.G. van der, J.A. Mol en P. Nieuwland

Administrative en fiskale boarnen oangeande Fryslân yn de ier-moderne tiid / P.L.G. van der Meer, J.A. Mol en P. Nieuwland. - Ljouwert [Leeuwarden] : Fryske Akademy - Ill.-(Boarnerige ; nr. 3) (Fryske Akademy ; nr. 763)

Met reg.

ISBN 90-6171-763-9

Trefw.: Friesland ; geschiedenis ; 16de en 17de eeuw.

© Fryske Akademy, Ljouwert, 1993

Fan dit boek mei neat fermannichfâldige en/of iepenbier makke wurde troch printsjen, fotokopiearjen, it meitsjen fan mikrofilm of op hokker oare wize dan ek, sûnder dat de útjouwer yn 't foar syn tastimming jûn hat.

Foarsafier't it meitsjen fan kopyen út dizze útjefte tastien is op grûn fan artikel 16B Auteurswet 1912 jo, it Beslút fan 20 juny 1974, Stbl. 351, lykas wizige by it Beslút fan 23 augustus 1985, Stbl. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, moatte de dêrfoar wetlik ferskuldige fergoedingen foldien wurde oan de Stichting Reprorecht (Postbus 882, 1180 AW Amstelveen).

Foar it oernimmen fan part(en) út dizze útjefte yn blomlêzingen, readers en oare kompilaasjewurken (artikel 16 Auteurswet 1912) moat kontakt opnommen wurde mei de útjouwer.

Printe by Grafysk Bedriuw 'Fedde Dykstra B.V.', Ljouwert

Foarwurd

Yn dit boek fine Jo de útjefte fan trije aparte administrative en fiskale boarnen út de tiid tusken 1578 en 1607. Dat binne efterinoar de Registers fan geastlik besit yn Himmelumer Aldfurd en Noardwâlde, Skoatterlân en Eaststellingwerf, út 1578 en 1580; Rekken oer it boekjier 1606/1607 fan de ûntfanger-generaal fan de kleasteropkomsten yn Fryslân, Johannes Henrici Rhala; en de Registers fan de Personele Ymposysje út 1578. Dy boarnen hawwe net it measte mei elkoar te krijen, behalve dat hja út de administraasje fan de gewestlike oerheid komme of op lêst fan dy oerheid opmakke binne. De foarnaamste oerweagings om se hjir by elkoar te bringen, binne praktysk fan aard. Tegearre beslaan hja genôch siden foar in betreklik mûnske mar goedkeape publikaasje. Dêrneist mei ferwachte wurde dat se troch deselde ûndersikers kocht en rieplachte wurde sille. Se befetsje in moai mannich nammen en sifermjittige gegevens, dêr't hast gjinien ûndersiker dy't him mei de lette sechstjinde of iere santjinde ieu yn Fryslân dwaande hâldt, om hinne kin. Om hokker tema's it ek giet, fan famyljeferbiningen oant machtskonstellasjes en godstsjinstwisten, elk sil hjiryn wol eat fan syn gading fine. It boek hat dus net allinnich wearde foar de yn politike, religieuze, sosjale of ekonomyske ûntjouwingen ynteressearre histoarikus mar ek foar de genealooch.

It belang fan al dy gegevens, en de motiven om se te publisearjen wurde yn de ynlidingen fan de ferskate útjeften taljochte. Hjir is in wurd fan tank op syn plak oan dyjingen dy't meiholpen hawwe de publikaasje te realisearjen. Benammen mei de grutste,

troch in rige ferskate skriuwers gearstalde, en dus de measte swierrichheden jaande boarne, de Registers fan de Personele Ymposysje, hawwe gâns minsken anneks west. It inisjatyf ta it tagonklik meitsjen dêrfan is ôfkomstich fan de Stichting Freonen fan de Argiven yn Fryslân. Har leden mefrou J.F.A. Meyer en de hearen U. Barendse, A. Koornstra, R. van der Ley, J. Nieuwenhuis en S. Schaafsma hawwe de ûnderskate registers transkribearre en bewurke. De Stichting wie dêrnei sa reewillich en jou har materiaal oer oan P.L.G. van der Meer, dy't de taak op him naam de tekst printree te meitsjen. Hoewol't foar dy syn útjefte úteinliks in oare opset keazen is, hat it as 'grûnmateriaal' wol in gaadlik helpmiddel west by it op 'e nij bewurkjen fan de argyfstikken. Wy binne de neamde persoanen dan ek tige tankber foar har ynset. Ta beslút moat hjir noch neamd wurde dat de foarmjouwing fan it boek alhiel fersoarge is troch P. Nieuwland.

Ut namme fan de redaksje,

J.A. Mol

Ynhâld

Registers fan geastlik besit yn Himmelumer Aldfurd en Noardwâlde,
Skoatterlân en Eaststellingwerf, 1578/1580,
útjûn troch J.A. Mol

Ynlieding	9
'Inventaris ende beschrijvinghe van den kercke ende paetrons guederen gelegen onder Hemelumer Olphaert ende Nordtwolden'	13
'Inventaris der geestelijcke dorps en patroons landen van Schoterlant'	15
'Register van de gheestelicke goederen vann Stellincwarf oestende'	25
Nammeregister	29

Rekken fan de kleasteropkomsten yn Fryslân oer it boekjier 1606/1607,
opmakke troch Joannes Henrici [Rhala],
útjûn troch P. Nieuwland en J.A. Mol

Ynlieding	35
'Extract uut de reeckeninghe Joannis Henrici, ontfangener generael van de cloosters opkomsten (...), beginnende van den 15 julii (...) anno 1606 ende expirerende den 24 julii 1607 ...'	
Ynkomsten	43
Eastergoa	44
Ljouwerteradiel 44, Ferwerderadiel 48, Westdongeradiel 53, Eastdongeradiel 55, Dantumadiel 59, Kollumerlân en Fiskfliet 61, Achtkarspelen 66, Smellingerlân 68, Tytsjerksteradiel 70, Idaarderadiel 74, Raarderhim 74	
Westergoa	76
Menameradiel 76, Barradiel 77, Frjentsjerteradiel 78, Hinnaarderadiel 80, Baarderadiel 82, Wymbritseradiel 84, Wûnseradiel 88, Himmelumer Aldfurd 91	
Sânwâlden	93
Gaasterlân 93, Doanjewerstal en Haskerlân 94, Utingeradiel 95	
Alderhande ynkomsten	97
Oersjoch fan kleastergoed yn Snits en Boalsert	99
Utjeften	101
Eastergoa	101
Westergoa	106
Sânwâlden	109
Universiteit, professoaren, studinten	110
Skoalmasters en predikanten	113
Oare trakteminten, pensioenen, rinte, ensfh.	114
Earmesoarch	115
Trakteminten fan bestjoerders en amtners	116
Ferskaat	118
Nammeregister	122

Registers fan de Personele Ymposysje út 1578,
útjûn troch P.L.G. van der Meer

Ynlieding	155
Ljouwerteradiel	173
Ferwerderadiel	170
Eastdongeradiel	189
Dantumadiel	191
Dokkum	197
Tytsjerksteradiel	199
Smellingerlân	209
Idaarderadiel	211
Raarderhim	215
Menameradiel	219
Harns	227
Wûnseradiel	230

Boalsert	241
Snits	247
Drylts	253
Himmelumer Aldfurd en Noardwâlde	254
Starum	259
Warkum	262
It Bilt	269
Utingeradiel	272
Doanjewerstal	276
Gaasterlân (1)	280
Gaasterlân (2)	287
Sleat	291
Opsterlân	293
Weststellingwerf	297
Nammeregister	299
Register op titels, funksjes, beroppen	389

Registers fan geastlik besit yn Himmelumer Aldfurd en Noardwâlde, Skoatterlân en Eaststellingwerf, 1578/1580

útjûn troch J.A. Mol

Ynlieding

Foar de midsieuske skiednis fan de Fryske parochys binne gegevens oer de grutte en lizzing fan har grûnbesit fan eminint belang. Se kinne antwurd jaan op ûnderskate fragen, lykas nei har ûntstean, ûntjouwing en funksjonearjen.¹ Oant op beskate hichte fine wy ommers yn it (grûn)besit de betsjutting fan de tsjerke werspegele. Alde haadtsjerken hiene bygelyks faak grutte, oanienletten kompleksen lân ta har foldwaan, wylst lytse dochttersjerken it mei fersprate strypkes dwaan moasten. Soms jout de lizzing oanwizings oer it komôf fan it lân en it doel dat mei de oerdracht tsjinne wie, benammen wannear't sok lân ynsletten waard troch de besittings fan beskate adellike of eigenierde famyljes. Yn 'e feangebieten kinne wy dêr soms ek ynformaasje út helje oer de rjochting fan 'e earste ûntginnings en it ferskoven fan delsettingslinen.

It is dêrom moai dat foar grutte parten fan Fryslân wiidweidige registers mei gegevens oer grûn- en huzebesit út de sechstjinde ieu oerlevere en yntusken ek útjûn binne. De wichtichste binne de bekende Registers van de aanbreng fan 1511, 1514 en 1540², de Beneficiaalboeken fan 1543/1544³ en it Register van geestelijke opkomsten fan 1580/1581.⁴ It giet by alle trije om oerheidsadministraasjes, dy't elk har eigen eftergrûn en oerleveringsskiednis hawwe. Wat de geografyske omfieming oanbelanget, moat lykwols opmurken wurde dat de gritenijen yn it suden fan Fryslân der bekaaid foarwei komme. Dat jildt benammen foar de registraasje fan 1511, dy't net folslein is en foar Sânwâlden mar inkelde parten en fragminten biedt. De Beneficiaalboeken befetsje mear, mar dêryn ûntbrekke dochs de gegevens foar bygelyks Gaasterlân en Skoatterlân en sawat de helte fan Himmelumer Aldfurd.⁵ It Register van geestelijke opkomsten is allinne mar foar Eastergoa bewarre bleaun. Om't foar de súdlike wâldgritenijen, dy't oant yn de njoggentjinde ieu ekonomysk en polityk net in soad yn te bringen hiene, op oare mêden fierder ek mar in lyts bytsje argyf materiaal oerlevere is, liket it de muoite wurdich alle fersprate besitsregisters te sammeljen en foar ûndersyk tagonklik te meitsjen.

Wat hjirnei folget binne trije ynvintarisren of registers fan geastlik goed, yn gronologyske folchoarder: 1. in oersjoch fan it patroansgoed yn Himmelumer Aldfurd en Noardwâlde, opmakke yn oktober 1578; 2. in ynvintaris fan alle geastlike lannen yn Skoatterlân, útsein it kleasterbesit, fan maart 1580; en 3. in soartgelikense ynvintaris foar Eaststellingwerf, opmakke ein april 1580.

De ynvintaris fan Himmelumer Aldfurd is betreklik lyts. Hy befettet allinne de opjefte troch de tsjerkefâden, soms yn 'e mande mei de pastoar, fan de ynkomsten fan de patroan; dat wol sizze fan it tsjerklik fûns dêr't by âlds it ûnderhâld fan it tsjerkegebou (dêr't de patroanhillige de feitlike eigener fan wie) en de ferljochting út betelle waard.⁶ It is ien fan de twa oerlevere gritenijregisters dy't yn 1578 op bevel fan steedhâlder Rennenberg fan 17 augustus dat jier oanlein waarden om '... by maniere van leeninge op te nemen van alle patroons ofte opkomsten van kercken die renthen van die tegenwoordige jaer van '78 met allen achterstall ende renthen, die by de huerlingen, kerckmeesters ende debiteurs bevonden zullen worden'.⁷ Doel fan de troch de oarloch yn jildpine ferkearende steedhâlder wie dus ynsjoch te ferkrijen yn de finansjele tastân fan de patroansfûnsen om har in liening ôftwinge te kinnen. It is net bekend oft dy liening ek trochgongen is.⁸ De hjir ôfprinte ynvintaris makket yn alle gefal wol dúdlik dat de tsjerken fan Himmelumer Aldfurd net ryk genôch wiene om in protte jild útlieue te kinnen.

In hiel oare eftergrûn hawwe de registers fan Skoatterlân en Eaststellingwerf út 1580. Dy hawwe te krijen mei de oergang fan Fryslân nei it protestantisme. Bekend is dat Deputearre Steaten fan Fryslân, dy't de kant fan de Opstân hâlden, begjin 1580 de militêre macht griepen doe't se yn 'e gaten krigen dat steedhâlder Rennenberg úteinlik de kant fan de kening kieze soe. Op dat momint wie ien fan har earste soargen it feilich stellen fan al it geastlik besit, dat no net mear de Hillige Memmetsjerke mar 'de ware gereformeerde' religy tsjinje moatte soe.⁹ Fanwege de algemiene gaos yn it lân en it ophâlden fan de katolike earetsjinst wiene se bang foar it ferlern gean fan tsjerklik goed. Noch ear't se in nije lân dei gearroppen hiene, dy't har gesachsútoefening legitimearje koe, hiene hja de grytmannen opdracht jûn al it geastlik besit yn har gebieten te registrearjen. Dat betsjut, dat neist it patroansgoed op har bevel ek de pastory- en vikarybesittings, de kosterijfûnsen, de prebinden of lienen en de tsjerklike kostberheden ynvintarisearre wurde moasten. De kleasterbesittings waarden troch aparte kommissarissen registrearre.

Yn de ynlieding fan de ynvintaris fan Skoatterlân ferwiist grytman Jacob Tjebbes mei safolle wurden nei in opdracht fan 27 febrewaris 1580 fan de '... gedeputierden, representierende die Staeten van desen lande van Vrieslandt'. Hy dielt dêrnei ek mei hoe't hy te wurk gien is. Jacob Tjebbes is mei syn gritenijstaris Hans

Jellis fan doarp nei doarp reizige om de respektive pastoars, tsjerkefâden en doarpsrjochters te ûntbieden en har opjefte te freegjen fan al it geastlik goed, replik en ûnreplik, linnen, kostberheden ensfh. Hans Jellis hat dêrop alles optekene en beskreau. De ynvintaris is dan ek alhiel fan syn hân. It reisskema komt oars net oerien mei de folchoarder fan de plakken yn de ynvintaris sels. De grytman en syn skriuwer binne hin en wer reizige, as wy tenminste ôfgean meie op de data dy't by de posten fan ûnderskate doarpen neamd wurde. Op de 6de maart sette se útein oan de westkant fan de gritenij yn Dolsterhuzen, mar de oare dei binne se alhiel oan 'e oare ein, yn Hoarnstersweach te finen, om fan dêrút it '... ooster en middel quartier' fan de gritenij te besykjen. Op 11 maart ferskine se yn Jobbegea, op 12 maart yn Rottum en Reahel, op 14 maart yn Rotsterhaule, dat dochs tusken dy beide doarpen yn leit. Op 15 maart treffe wy har dan noch yn Rotstergaast. Alhiel logysk liket de rûte dus net, mar it is wol dúdlik dat Jacob Tjebbes en Hans Jellis har opdracht earnstich opfetten en foar de útfiering frijwat tiid nommen hawwe. Har ynvintaris is betreklik wiidweidich mei gâns opjeften fan neistlizzers.

Dat leit oars by de ynvintaris fan Eaststellingwerf fan grytman Johannes Terwisga. Krektlyk as Jacob Tjebbes ferwiist hy yn syn ynlieding nei de kommisje fan Deputearre Steaten '... omme de geestelike goederen te inventarizeren ende daerof copie over te senden'. Hy is nei de ûntfangst fan dy opdracht lykwols net fuort yn aksje kaam, mar hat earst de gearkomste fan de nije Steaten yn maart ôfwachte. Sadwaande kin hy yn dyselde ynlieding melde dat de 'laestledene lantsdach' in neidertiid útfeardeige printe befel fan Deputearre Steaten mei deselde ynhâld goedkard hie. Dy meidieling slacht sûnder mis op it plakaat fan 14 april dat nei de bekende resolúsje fan 31 maart útfeardeige waard.¹⁰ De Stellingwerfer grytman hat it nammentlik ek oer it 'reinigen' fan de tsjerken en it opstjoeren fan ynstitúsje- en placetbrievens fan 'e parochygeastliken, dêr't yn dy Steateresolúsje befel ta jûn wie. De opdracht waard blykber as tige driuwend beskôge want hy moast 'metten earsten' binnen tsien dagen útfierd wêze. It liket der op dat Terwisga it mar krekt oprêden hat, want syn begeliedende brief datearret earst fan 27 april. It sil wol net foar neat wêze dat oan dy datearring taheakke is: '... ilende uut Oesterwolde'.

Ien en oar ferklearret miskien it haastwurk-karakter fan it registerke fan Terwisga. It is net langer as fiif siden, wat wol hiel meager is yn ferliking mei de achttjin kolommen dy't de ynvintaris fan it geastlik besit yn Eaststellingwerf yn de Beneficiaalboeken fan 1543/1544 beslacht. Neistlizzers wurde net opneamd, de opsommings binne tige koart om 'e hoeke, en it liket as is by in protte doarpen en geastlike fûnsen in part fan de ynkomsten fergetten.

De wearde fan it Eaststellingwerfer register is dêrom net sa grut as dat fan Skoatterlân.¹¹ Wy kinne net allinnich wiis wêze mei de Skoatterlanner ynvintaris omdat er sa wiidweidich is, mar ek omdat der oars hielendal gjin sechtsjinde-ieuske besitsgegevens foar dy gritenij oerlevere binne. Yn tsjinstelling ta Eaststellingwerf hawwe wy, lykas boppe neamd, foar Skoatterlân gjin âldere opjeften ta ús foldwaan. Dat is ek opmurken troch de Ljouwerter argivaris Wopke Eekhoff yn in hânskreaune meidieling op it omslach dêr't it stik yn bewarre wurdt: '... hoogst belangrijk, dewijl eene opgave daarvan in het Beneficiaalboek van 1543 ontbreekt'. Hy hie der noch wol oan taheakje kinnen dat foar Skoatterlân ek de oanbringgegevens fan 1511 misse. De ynvintaris fan Skoatterlân is oerlevere yn it pakket dokumintaasjemateriaal dat troch dyselde Eekhoff by elkoar brocht is foar it gearstallen fan syn ierdrykskundige beskriuwing fan Fryslân. Dizze samling, besteande út oantekeningen, orizjinele argyfstikken en ôfskriften, kranteknipsels ensfh. is nei Eekhoff syn dea yn de Provinsjale Biblioteek te lâne kaam. Fanút de Provinsjale Biblioteek is se dan op in gegeven momint oerbrocht nei it Ryksargyf. Ut hokker argyffûns Eekhoff de Skoatterlanner ynvintaris oarspronklik helle hat, is net mear nei te gean. Mooglik komt it út it argyf fan de Steaten, lykas ek it register fan Eaststellingwerf. Sjoen de begeliedende brief hawwe wy ommers te krijen mei it eksimplaar dat de grytman oan Deputearre Steaten tastjoerd hat.

Foar in goed begryp fan de saak is it goed om te ûnderstreekjen dat de hjir publisearre ynvintarissen fan Skoatterlân en Eaststellingwerf net krekt deselde eftergrûn hawwe as it Register van geestelijke opkomsten van Oostergo, dat yn 'e foarige ieu útjûn waard troch Reitsma.¹² Dat wol sizze, it register fan Eastergoa is fan in lettere faze. It is net opmakke troch de grytmannen

en har siktarissen mar troch twa folmachten, dr. Otto Swalve en Sybolt Aysma, dy't as útfloeisel fan in resolúsje fan 22 augustus 1580 fan Deputearre Steaten opdracht krigen om har op 'e hichte te stellen fan 'e 'opkomsten' út it geastlik goed yn it hiel kertier fan Eastergoa. It wie dus net in ynvintarisasaasje fan it besit as wol in krekte kontrôle (op it gebrûk) fan 'e ynkomsten. De registers fan Westergoa en Sânwâlden binne spitigernôch ferlern gongen.

By de útjefte fan de teksten haw ik dernei sribbe de oarspronklike stavering sa trou mooglik wer te jaan, konform de Richtlijnen voor het uitgeven van historische bescheiden.¹³ Wat de werjefte fan de y en ij oanbelanget, is foar it foarmkriterium keazen. Persoans-, plak- en famyljenammen krije altiten in haadletter oan it begjin. Titels lykas heer en meester begjinne mei in lytse letter. Ferbetteringen van flaters dy't yn de tekst al oanbrocht binne, wurde stilswijend oernommen. Lêstekens komme yn de hânskriften amper foar. Mei it each op it lêsgemak haw ik de tekst lykwols op guon punten sunigjes fan komma's en punten foarsjoen.

Noaten

1. Foar it belang fan besitsrekonstruksje foar de skiednis fan de midsieuske parochys, sjoch û.o.: P.N. Noomen, 'Koningsgoed in Groningen. Het domaniaal verleden van de stad', yn: J.W. Boersma, J.F.D. van den Broek en G.J. D. Offerman ed., Groningen 1040. Archeologische en oudste geschiedenis van de stad Groningen (Grins 1990) 97-144; J.A. Mol, P.N. Noomen en J.H.P. van der Vaart, Achtkarspelen-Zuid/Eestrum. Een historisch-geografisch onderzoek voor de landinrichting (Ljouwert 1990) passim, en J.A. Mol, De Friese huizen van de Duitse orde. Nes Steenkerk en Schoten en hun plaats in het middeleeuwse Friese kloosterlandschap (Ljouwert 1991) 337-339.
2. Oant no ta binne útjûn: Register van den Aanbreng van 1511 en verder stukken tot de floreenbelasting betrekkelijk, I. Telting ed. (Ljouwert 1880); De Aanbreng der Vijf Deelen van 1511 en 1514, 5 dln., J.C. Tjessinga ed. (Assen 1942-1954). M. Oosterhout en H.K. Heeroma hawwe in wiidweidige, yn typskrift útbrochte yndeks fan persoans- en plaknammen op dy beide útjeften makke. Eksemplaren fan dy yndeks kinne rieplachte wurde op it Ryksargyf yn Fryslân, de Fryske Akademy en it Frysk Ynstitút yn Grins. Oanfoljende útjeften binne: De oanbring fan de pleatsen mei swannerjocht yn de Fiif Dielen yn: T.G. de Vries ed., It boek fan de swan. Swannejacht en swannemerken yn Fryslân (Drachten 1959) 27-57; N.E. Algra ed., 'It register fan de Oanbring fan Einjewier', Us Wurk 14 (1965) 1-12; Ph.H. Breuker ed., 'De registers fan de Oanbring út 1511 fan Sleat en Wikel', Bydragen ta Pleatslike Skiednis 1 (1984) 150-175; R. Heeringa en J.A. Mol ed., 'Oanbringregisters fan Harns en Harnzer Utbuorren (...)', Bydragen ta Pleatslike Skiednis 2 (1987) 62-142; H. Walsweer ed., 'De registers fan de Oanbring út 1511 fan Eagmaryp en Ousternijegea', Bydragen ta Pleatslike Skiednis 2 (1987) 143-158; J.A. Mol, ed., Leuwerderadeels aenbrengh gemaect int jaer 1540, Boarnrige 2 (Ljouwert 1989); en T. Hannema ed., 'Den nyeuwen aenbrengh van Baerderadeel, gerecolligeert int jaar van 1542', De Neitiid 1991/3, 1-52, mei in nammeregister yn De Neitiid 1991/4, 25-37.
3. Beneficialboeken van Friesland, J. van Leeuwen ed. (Ljouwert 185). Op dit wurk is in nammeregister makke troch T. Popma en E. Knops, dat yn 1981 yn typskrift útbrocht waard.
4. J. Reitsma ed., Register van Geestelijke Opkomsten van Oostergo (...) 1580-1581 (Ljouwert 1888). Ek foar dy boarne is in nammeregister yn typskrift beskikber, makke troch J.A. Kuperus en J. Nieuwenhuis fan de Stifting Freonen fan de Fryske Argiven. Dit kin rieplachte wurde op it Ryksargyf.
5. Sa misse de gegevens foar Himmelum, Warns, Skarl en Ealahuzen.
6. Oer de bestimming en it behear fan it patroansgoed, sjoch: L.J. van Apeldoorn, De kerkelijke goederen in Friesland. Beschrijving van de ontwikkeling van het recht omtrent de kerkelijke goederen in Friesland tot 1795, 2 dln. (Ljouwert 1915) I, 168-251.
7. Van Apeldoorn, Kerkelijke goederen I, 318. It oare oerlevere patroansregister út dy tiid is dat fan Frjentsjertediël, opmakke troch grytman Feddrick van Offenhuijsen, d.d. 15 septimber 1578. It wurdt bewarre yn it Ryksargyf, Argyf fan de Steaten foar 1580, ynv.nr 568. Publikasje is minder driuwend om't Frjentsjertediël betreklik goed dusen is troch de oanbringregisters fan 1511 en 1514.
8. J.J. Woltjer, Friesland in Hervormingstijd (Leiden 1962) makket der yn syn haadstik oer de ûntjouwings yn it jier 1578, 'De breuk tussen het centrum en de linkerzijde', gjin melding fan.
9. Wiidweidich beskreaun yn: Van Apeldoorn, Kerkelijke goederen I, 309-332.
10. Ibidem I, 298-302.

11. It part oangeande Aldsko at is al útjûn troch: D. Bunske, 'De kerkelijke goederen van Oudeschoot in 1580', yn: De Neitiid 1988/2, 1-6.
12. Van Apeldoorn, Kerkelijke goederen I, 316-320.
13. Richtlijnen voor het uitgeven van historische bescheiden, alhiel ferbettere 6de pr. (Utert/Den Haach 1988).

1. Himmelumer Aldfurd en Noardwâlde

(fol. 1r)

Inventaris ende beschrijvinghe van den kercke ende paetrans guederen gelegen onder Hemelumer Olphaert ende Nordtolden, aengegeven by die kärkevoechden ende pastoeren der selver karken, op den XXIXen october anno 78

Hemelum

In den eersten hebben Wybe Euwes zoon ende Herinck Pieters zoon als kärkevoechden van den kärke Hemelum aengegeven des voirs. kärkeguederen toe syn een acker saedtlands, genaemt die Stecke acker ofte die Gemene acker, doende des jaers toe huyr seess ende tuyntich st. Ende verclaerden die voirs. kärkevoechden dat deese acker die kärke van Hemelum niet toe en compt dan die gemeente van Hemelum, die dselve acker den kärke hebben laeten gebruicken omme die kärke daarmede toe onderhouden, ende wordt die voirs. acker sommige jaeren well myn verhuurt als XXVI st.

Aengaende die achterstallige seggen dat die oude kärkevoechden in de laeste reickeninge toe reickeninge gebrocht hebben dat die kärke toe Hemelum noch toe achteren is tue philips gulden ende soeventhien st. in questie.

Noch verclaerden die voirs. kärkevoechden des kärke gerechticheyt toe syn van elcke oude doede vierdehalve st. Verclaerden geen meer gueden die voirs. kärke toe hebben by huere weetenschap.

(fol. 1v)

Coudum

Reyn Poppe zoon ende Scholte Douwes zoon als kärkevoechden van den kärke van Coudum hebben aengegeven die paetrans ende kärkegueden aldaer te syn. In den eersten seggen sy die patron te hebben vier ende viertich hoefden graslandt guedt ende quaet, waervan die sesthien hoefden beswaert syn ende die kärke daervan bycans geen huiringe ontfanckt. Noch heeft die voirs. kärke vierthien voorstall saedtlandt, die welcke beswaert syn myt viertich gouden gulden.

Aengaende die achterstallige seggen die kärke niet te voeren te syn dan noch well vyftich guldens toe achteren van dickloon buyten die boeven geroerde beswaeringhe.

Item noch heeft die voirs. kärke tot haeren laste toe houden vier roeden seedick daer geen landen toe syn, dan tuie sylen in gelegen hebben, waarmede die kärke ganslick ten achteren geoemen is. Seggen by haere weetenschap die voirs. patron geen meer guederen nochte landen te hebben.

Waerns

Heer Symon Jans zoon, paestoer toe Waerns, Hancke Gaele zoon ende Foppe Annes zoon, kärkevoechden in den selven dorpe, hebben aengegeven ende verclaert dat die kärke ende patron toe Waerns geen landt heeft als daer die kärke op staet, dan seggen die kärke

gerechticheit toe syn van elcke olde doede vyff st.

(fol. 2r)

Aengaende die achterstallige seggen die kärke niet te voeren te syn dan noch marckelicke penninghen ten achteren ter cause van reparatie ende onderhoudinghe ende waskeersen ende tot die voirs. kärke behoeflicheit. Seggen by haere weetenschap die voirs. patron geen meer gueden ofte landen te hebben.

Scharll

Anne Hans zoon ende Thiete Alberts zoon, kärkevoechden toe Scharll hebben aengegeven die voirs. kärkeguederen te syn, in den eersten vier hoof landt. leggende toe Laxum, die mit sandt beloepen syn ende derhalven niet soe vuell opbrengen als die lasten. Noch een houue in Warnser war ende noch een hoof aldaer. Noch tue hooffden, leggende in de Ydtbargen. Noch tue parten van een hoof, leggende in de Ongereren, die welcke alle daegen verdolven worden ende gevuert in de dick. Noch een hoeft in de Nordera strengen. Seggen die voirs. kärke ofte patron geen meer gueden ofte landen toe hebben.

Aengaende die achterstallige seggen dat die kärke niet toe voeren is dan dertich hoerens gulden ten achteren.

(fol. 2v)

Molquerum

Heer Ysbrant Meynse zoon, pastoer in de Molquerum, heeft aengegeven des patrons ende kärkegueden van Molquerum toe syn, in den eersten drie eynsen maedtlandt aen de Suyrech. Noch drie eynsen maedtlandt in de Wee. Noch dardehalve eynse fenlandt in Walle fenne. Noch een eynse feenlandt in Boesma fenne. Noch een eynse fenlandt op die Weester Wymerts. Noch een eynse fenlandt op Byncke fenne. Secht meer landen die voirs. kärke ende patron niet te hebben.

Aengaende die achterstallige secht die kärke niet toe voeren te syn, dan ses gulden ten achteren.

Oudegae

Hans Fetthies zoon ende Reynthie Hisse zoon als kärkevoechden van den kärke Oudegae hebben aengegeven der voirs. kärke guederen te syn, in den eersten vyff pondemaeten, leggende in Reynthie Hisse zoons saete. Noch vier pondemaeten over die Fluysen. Item noch vier pondemaeten over die Fluysen. Noch anderhalve pondemaete over die Fluysen, somma bedraeget

XIIIIJ pondemaete. Verclaeren die voirs. karcke ofte patron geen meer gueden ofte landen by haere wetenschap te hebben.

Aengaende die achterstallige seggen die voirs. karcke niet toe voeren te syn, dan drie ende dartich golden gulden ten achteren.

(fol. 3r)

Eelehuisum

Heer Taede Frederici, pastoer toe Eelehuisum, ende Feycke Reynthies zoon ende Hylcke Piers zoon, kaerckvoechden van Eelehuisum, hebben verclaert ende aengegeven die voirs. karcke ende patrons gueden toe syn ingevere des jaers tuyntich golden gulden aen landtrenten, dan duer deese watterflueden ende quaede dicken niet meer opbrenghen dan tuaelff golden gulden, somtyts wat meer, somtyts wat myn, nae gelegentheyte des jaers. Des seggen sy die voirs. karcke toe haeren last toe hebben die onderhoudinghe vant omtrent viertich roeden paellwarck uyt die vueringhe van dic.

Aengaende die achterstallige secht die karcke niet toe voeren te syn noch toe achteren, ende seggen by huere wetenschap die voirs. karcke ofte patroon geen meer gueden ofte renten te hebben.

Couderwoude

Heer Jetthie, pastoer in Couderwoude, ende Pier Harthies, karckvoecht aldaer, hebben aengegeven die karcke voirs. anders geen gueden te hebben dan tue hoofden graslandt, ende is die reste by decreete van den Hove vercoft omme dselve karcke, die omgewayt was, weder op toe tymmeren.

(fol. 3v)

Aengaende die achterstallige seggen die karcke niet toe voeren noch toe achteren te syn. Verclaeren die voirs. kaercke by haeren wetenschap geen meer gueden ofte landen te hebben.

Niegae

Fuecke Lollies zoon ende Claes Jaythies zoon als karckvoechden van den karcke Niegae hebben aengegeven des voirs. karckegueden te syn, in den eersten thien jerden duergaende landt, leggende in den voirs. dorpe, Anske Oenes ten oosten. Noch ellyff pondemaeten landt in de Lege ende bynnen ende buyten die Fluysen. Seggen by haere weetenschap die voirs. karcke ofte patron geen meer landen te hebben.

Aengaende die achterstallige seggen die karcke niet toe voeren te syn, dan well dartich golden gulden ten achteren, ter cause van een nyu dak ende andere reparatie an de voirs. karcke gedaen.

Aldus gedan ende gexaminiert by my,
onderschreven grytman anno et die quibus supra,

Orizjineel op papier, RAF, Argyf Steaten fan Fryslân foar 1580, ynv.nr. 567. Op de eeferside (fol. 4v): Register van de kaercke ende patrons gueden geleghen in Hemelumer Olphaert ende Nordtwolden.

2. Skoatterlân

(fol. 2r)

Inventaris der geestelijcke dorps en patroons landen van Schoterlant, gedaen anno 1580

Op huijden, sijnde den sesten martij anno XVc LXXX, heb ick Jacob Tijebbes zoon, Conincklijcke Majesteijts grietman over Schoeterlandt, geassistiert wesende met mijn secretarius, ter ordinancie van den gedeputierden representierende die Staeten van desen lande van Vrieslandt, naevolgende den commissie in dato den 27 februarj anno XVc LXXX op mij gepassiert, heb mij getransportiert in den dorpe Delsterhuijsen aen den pastoer, dorprechter ende kerckvoeghet aldaer omme naevolgende dselve commissie de kercke ende geestelijcke goederen, beijde mobile ende immobile, linnen, clenodien ende allen anderen tot die kercke ende leenen behoerende, toe inventariseeren ende tbescriiven ende bij inventarijs tstellen, in forma ende manieren hijer nae volgende.

Delsterhuijsen pastorije guederen, bij heer Willem Karstiens pastoer, Marck Piers zoon ende Jacob Gatthiens angegeven

In den eersten een uuijtgående landt an de oestsijde van Karste Piers zoon sijn landen, streckende uuijt dat meer, doergaende in den Cuijnder, met sijn begraevinge ende bepalinge, groet sijnde ses ende dertichstenhalven dachmadt.

Ten anderden drie dachmadt ackeren achter die kerck daer de pastorije huijs op staet, streckende van de wech int meer.

Item twee roeden landts in salige Gaucke Anders westerlandt op doestersijde naest de pastorije, streckende van den wech uuijt in den maedtsloet.

Item een halff mansmadt op de Cleijne Batthe uuijt Pijerssloet gaende hen in Echter patsloet.

Item thijen stuyvers uuijt Aucke Reijnerts saete.

Item acht stuyvers sjaers uuijt Lijckele Gabbes saete, tsaemen geaestimeert ten somme van veertich philips guldens, ende is voerts verclaert bij den pastoer, dorprechter, kerckvoght ende principaelen van de gemeente, datter geen ornamenten van sijlverwarck, clenodie ofte anderssins in de kercke waeren, dan dat dselve van te voeren daer all uuijt genoemen ende daer van priviert sijnnen.

Vijcarije landen

In den eersten drie dachmadt ackeren, meendelich mette pastorije, van de wech in dat meer.

Ten anderden negen roeden landes, waer van de vijfftehalff sijn streckende van de wech in de maedtsloet ende dander vijfftehalff roede sijn streckende van den wech in den Cuijnder, met een dachmadt ofte ackeren negenthijen dachmaeden landes buijten den wech, waer van de elfve sijn streckende van de maedtsloet uuijt

in den Cuijnder ende de achte dachmaeden streckende van de wech in den maedtsloet, een halff dachmadt upte Botthe. Tsaemen geaestimeert op dartich philips guldens.

De patroons landen

In den eersten vier dachmadt landes in Sijne Auckes saete buijten den wech, streckende van de wech in de maedtschatinge, daer op verschoeten is LXIII philips guldens tot tijmmerage van het clockhuijs, daer van sjaers toe huere compt twee philips guldens.

(fol. 2v)

Ende hebben de voors. pastoer, Marck Piers ende Jacop Gatthies zoon verclaert dat de patroen geen rentebreven ofte sijlverwarck en hadde, ergo hijer nijet meer.

Specificatie van den landen ende renten van den pastorije in de Roedehell

In den eersten de pastorije saete is groet negen roeden met huijs ende schuure, streckende van de feenscheijdinge uuijt aen de olde maeden, negen dachmadt maeden ende darthijen hoeffden graslandts; naest ten oesten bruijcker is Wobbe Ghijsberts, de grondtheere is Sijbrich Tenckes, ende bruijcker ten westen is Tijebbe Oedts, de grondtheere Ibe Anckes cum socijs.

Twee dachmadt op Broessloets wall, een halff dachmadt olde maeden, anderhalff dachmadt in Santhuijsen opte ackeren, streckende uuijt Tjeuckemeer aen den wech.

Noch vijff dachmadt in Roedehelster maeden; noch vierdehalff dachmadt toe Sandthuijsen, streckende uuijt dat meer, doergaende in den Cuijnder, meendelich met noch vierdehalff dachmadt, competierende den patroen van de Roedehell; noch twee dachmadt landes toe Delsterhuijsen.

Specificatie van den prebende goederen in de Roedehell

Die prebende is groet VJ roede landts, streckende van die feenscheijdinge uuijt aen de olde maeden, Bonne Meijntz zoon cum socijs ten westen ende Nanne Jans zoon cum socijs ten oesten, daer op fallende vier hoeffden graslandts. Dese voors. landen, toebehoerende de pastorije van die Roedehell, ende hebbe ick, heer Hessel Jettzie zoon, pastoer, dese landen verhuert nae luyt de huercedels daer van gepasseert, ende sall beginnen toe meije anno XVc tachtich, tweeten aen Wepcke Juies verhuert negen dachmadt maeden met vier hoeffden graslandts, aen Juu Jouckes verhuert vijff dachmadt maeden voor vijff philips guldens, aen Jan Jans zoon verhuert drie hoeffden graslandts voer drie philips guldens. Aen Jacob Auckes verhuert ses

hoeffden graslandt met achtehalff dachmadt maeden, tsaemen voer XIII philips guldens. Oick etlijke landen ende huijsinge verhuert aen Bonne Meijntz ende met boulandt daer op vallende. De prebende verhuert aen Dierck Annes zoon voor acht philips guldens.

Diese verhuerde landen hebbe ick, heer Hessel, verhuert ende de huer in alles op het incoemende jaer anno tachtich al hebbe ontfangen, blijkende bij persoenen ende huercedels daarvan gepassiert.

De patroens landen ende gueden van de Roedehell

De patroen van die Roedehell heeft in den eersten dardehalff dachmadt in Roedehelster maeden. Noch anderhalff dachmadt in die nije maeden, beth twee dachmadt toe Delsterhuijsen, bet vijff vierendiel graesinge in Boette Nannes camp, noch anderhalff op der Haule ende een halff dachmadt op de Blockfonne. Noch een dachmadt olde maeden in Roedehelster olde maeden, noch vierdehalff dachmadt in Sandthuijsen bij Oedts Anders, streckende uuijt Tijeuckemeer, doergaende in den Cuijnder. Van desse voors. patroens landen sijn etlijke landen beswaert overmidts groete schattinge, ende oick dat wij hebben eertijds onse clocke wederomme gelost hebben ende daer op repareren, als daer van wel genoechaem het bescheijdt sal worden vertoent van de gemeente van de Roedehell. Actum opten XII martij anno 1580.

(fol. 3r)

Haula geestelijke goederen

Listen ende proffijten van den landen der pastorije van Rotsterhaule in genere, die bij den secretarius van Schoeterlandt particulierlijck sijn geïnventarisiert, present Jacob Tijeubbes zoon, grietman van Schoeterlandt ende commissarius daertoe van den Staeten des slants ende shoeffs van Vrijelandt geordineert.

Die landen ende huijsen in genere sijn jaerlijcx geldende, want sij all toe saemen verhuert sijn ende de pastoer geen en bruijckt, 60 philips guldens ende etlijke rogge ende havere, tsaemen tot tsestich philips guldens toe.

Alle de dachmaeden landts schieten in den floeren ettelijck XII stuvers dachmadt, ettelijck thijen stuvers, ettelijck soeven stuvers. Ende gemerckt dat se nuu verhuert sijn deene vijff jaer ende dander ses jaer ende ettelijck drie jaeren, soe mochten se de meestendeel van de dachmaeden geen carolus gulden opbrenghen, jae midts de groete schattinge ende daghelijcx subventien ende zeedijcken solden veel minder in huer sijn.

Den ontfanck van den voorhuer beloept over dijt jaer 1580 23 philips guldens. Actum bij Galeijn de Clerck, dienaer der voorgenoemde Haule, den XIII martij anno 1580.

Dese naescrevene landen ende gueden sijnnen totte pastorije van der Haule behoerende In den eersten de saete ofte weeme, sestehalff roede met huijs ende schuure, daer van Eijlle Hans ten oesten ende Eijlle Geels met sijn consorten ten westen naestgelandet sijnnen, streckende van de feenscheijdinge aen de inderste gaestsloet aen de maedtschettinge.

Acht dachmadt in Echter velt ende twee dachmadt toe Sandthuijsen. Item van gelijcken een dachmadt men een darde paert opte ackeren toe Sandthuijsen ende anderhalff dachmadt in Nijgaene olde maeden ende drie dachmadt in Oosterzeinger velt ende drie dachmadt op Schoeter Utterdijcken ende twee dachmadt bij Echter brugge, met noch twee dachmadt men een darde paert (die) bij Gaucke Tijerds gebruijckt worden, ende noch anderhalff dachmadt buijten de geest, een halff dachmadt ofte daeromtrent in Foeckle camp, een halff dachmadt in de Roedehell, met dardehalff hoeft graslandt opte geest, een dachmadt buijten den geest; noch twee dachmadt in Roedehelster velt. Welcke voers. landen sjaers toe huere doen omtrent soe boven verclaert is.

Ende verclaerde heer Galeijn Pieters Clarck, pastoer toe Rotsterhaule, datter in de kercke waer een tijnnen kelck met een tijnnen ciborie ende drie messchen olivaeten, een olt alve ende een olt koersuijffel.

De vicarije landen

In den eersten vier roeden met thuijs daerop staende, streckende van de feenscheijdinge aen de binnenste gaestsloot, met noch anderhalff dachmadt toe Echten ende een dachmadt toe Sandthuijsen buijtent riedt, een halff dachmadt in Nijgaene olde maeden, anderhalff dachmadt buijten de geest ende ses dachmadt in Marck Pijers utganck, ende een darde paert van dardehalff dachmadt bij Gaucke Tijerds landt.

(fol. 3v)

Den patroens landen

In den eersten ses dachmadt landes toe Delsterhuijsen, streckende uuijt dat meer in den Cuijnder, ende noch vijff vierendiel van een dachmadt in Pieter Annes uuijtganck, dwelcke Fedde Romckes zoon beleendt heeft met dartich philips guldens nae vermoegen zeeckere obligatie van dien.

Een halff dachmadt opte geest, dat welck Cornelius Jacobs om Gods willen toegestanden is tgebruijcken, ende sijn huijs nuu op staende ijs.

Ende hebben heer Gaele Pieters zoon Clerck, pastoer toe Rotsterhaule, ende Jeijp Sijpckes elcks bij manne waerheijt verclaert tgene sij van den pastorije ende patroens guederen aengegeven hebben oprechtelijcken tsijn, ende aengaende den guederen van de vicarije verclaerden sij int zeeckers nijet toe weeten anders dan te vooren verclaert is.

Specificatie van de patroens landen van Olde Rottum alsoe dselve gelegen sijn ende te huer gelden ende oick belast sijnnen

In den eersten anderhalve dachmadt olde maeden aen die westzijde van die Schipsloet, ende doen jaerlijcx te huere drie philips guldens.

Noch Georgien Rijpperts een dachmadt men een vierendeel olde maeden van de patroens landen, ende doet jaerlijcx te huer twee philips guldens.

Noch achtehalff roede olde maeden buijten den gaest gelegen die gelden sjaers te huer vier philips guldens. Diese VIII roede olde maeden ijs hondert philips guldens opgenoemen bij Eevert Nannes zoon nae luyt sijn rentebrieff daer aff sijnde, ende dat tot proffijt van die nije kercke van Rottum doen die gemaect is.

Noch elffe roeden olde maeden gelegen buijten den gaest, die gelden jaerlijcx thuer ses philips guldens ende sijnnen oick bijleendt dorch het maecken van die nije kercke van Rottum met hondert philips guldens bij Geerthien N. van Haerlem, ende daer sijnnen twee jaeren renten van achterstallich die noch nijet bijtaelt en sijn van twee verleedene jaeren.

Noch drie roeden olde maeden gelegen buijten den gaest, die jaerlijcx gelden thuer twee philips guldens, ende sijnnen oick bijleendt bij Wijttzie Trijmts zoon dorch het macken van die nije kercke toe Rottum met XXV philips guldens.

Noch twee roeden olde maeden gelegen buijten den gaest, die gelden jaerlijcx thuer een philippus gulden.

Noch een halff dachmadt gelegen toe Delsterhuijsen int Gaerlandt, gelt sjaers thuer een halff philips gulden.

Noch een stuck landts gelegen op die Langhelijlle, dat welck oick ijs belast dorch het maecken van die nije kercke met hondert philips guldens, dat welcke is bijleent

(fol. 4r)

ende oick wort gebruijckt bij eenen R Emmelt Pieters voer die renten ende voor de lasten van dien.

Ende stond onder gescreven: Wij ondergescreven attesteren ende bekennen mits diesen soe dat wij hijer hebben bij en ander geteijkent onsse patroens gronden ende landen van Olde Rottum alsoe die selve belast gelegen sijnnen. Actum den XIIen martij anno XVc tachtich, ende stondt onder geteijkent: Hermannus Hijlbrandi, pastoor in Rottum, Saecke Douwes zoon.

De pastorije landen ende gueden van de Lutke Geest in Schoeterlant

Op huijden, zijnde den XVen martij anno XVc tachtich, sijnnen die pastoor, heer Pieter Lamberts, ende Eedo Ids zoon, Haerinc Tjethies zoon ende Claes Jellis zoon uuijt naemen van de Lutke Geest voers., Jacob

Tijebbes zoon, Conincklijcke Majesteijts grietman van Schoeterlandt, ende sijn secretarius gecompareert geweest ende hebben verclaert ende verclaerden bij diesen dat sij persistierden bij de overghijffte van den pastorie ende patroens guederen tanderen tijden overgegeven ende angebracht sijnnen nae vermoeghen den selven aenbrenghe ende overghijffte van dien; protestierden daervan onvercort twijllen sijn, naedemael sij daer geen kennisse van en hadden, dan hebben angegeven soe bescreven is.

Die pastorie gueden

In den eersten soeven hoeft gras opte geest ende in de binnenlanden, nochtans competierende opte roedttal van Sunte Jansgae ende daer mede onder begreepen.

Ende noch acht dachmadt binnenmaeden ende olde maeden, vallende opte roedttael van der Haule ende Roedehell, doen tzaemen met thuijs ende schuure sjaers thuer twintich philips guldens, ende daerop sijnnen leggende neegen floreen rente.

Item noch ses dachmadt maeden, leggende opte Langelille binnenmaeden ende uutterdijcken, verhuert sjaers voer thijen philips guldens, op welcke lecht ses floreen rente.

Beth noch sestehalff dachmadt toe Echten bij Anne Tijaerds dijkgraeff gebruijckt worden, die sjaers toe huer doen vier philips guldens ende een kees, overgegeven voer twee floreen renten ende XVIII stivers.

Item noch een porceel landes gelegen opter Haule, daer van darffgenaemen van meester Eelcke van der Haule ten oesten ende Eijlle Hans ten westen naestgelandet sijnnen, streckende van de feenscheijdinge nae buijten aen de maedtschettinge, doende sjaers drie philips guldens.

Aldus overgegeven dese voors. landen bij den voors. comparanten doer den commissie bij den voors. grietman vertoent weesende, ende den huer bij den pastoor die landen doende hen aengeseijt, persistierende daerbij, ende heeft den voors. pastoor desen ondergescreven voer hem ende voer sijn associeerden. Actum ut supra, ende stondt onder gescreven: heer Pieter Lamberts zoon subscripsit.

(fol. 4v)

Specificatie van de pastorie gueden toe Nijescoeten

In den eersten de principaële weeme ofte possessie met thuijs daer op staende, streckende van de feenscheijdinge doergaende uuijt in den Cuijnder, exempt dat hoeghe feen in questie staet tiegens Sijeuwert Olckes zoon, exempt dat Jelle Eijsses daer en dachmadt opte uuijtterdijcken van is competierende, daer van Hans Jelles zoon ten oesten ende Hans Gabbes zoon met Sijeuwert Olckes neffens thoeghefeen ten westen naestgelandet sijnnen, welcke saete is belast ende bijswaert met twee roeden zeedijcks, ende met acht floreen renten.

Item noch ses roeden landes met thuijs daerop staende, aen de westersijde van Nijescoeter kerckhoff, streckende van de feenscheijdinge in den Cuijnder, daer van Thijs Liuwes aerfgenaemen ten oosten ende Hancke Lijeuwes twee roeden ten westen naestgelandet sijnnen.

Die patroens guederen toe Nijescoeten
In den eersten vier roeden landes int westeijnde van Nijescoeten, daer van Sijpck Gauckes ten westen ende Hijlcke Eews ten oosten naestgelandet sijnnen.

Twee roeden in Rieuwert Thijs saete toe Nijescoeten, die belast sijnnen met viertich philips guldens, met noch twee roeden landes in Hancke Lijeuwes saete, streckende van de feenscheijdinge doergaende in den Cuijnder, daer van Hancke Lijeuwes ten oosten ende mede ten westen naestgelandet is.

Item ses roeden landes in Hans Gabbes saete, streckende van de feenscheijdinge doergaende in den Cuijnder, daer van Hans Gabbes ten oosten ende Tijerdt Tijerds zoon ten westen naestgelandet sijnnen, op welcke ses roeden Hans Gabbes zoon pretendierde noch eenige rechticheijt aen thebben soe hij seijde.

(fol. 5r)

Specificatie van de pastorijgoederen tOldescoeten bij heer Anthonius Buijs, pastoer, Jelle Eijsses, Jan Douwes als kerckvoegden, geassocieert met Jan Wijllems, aengegeven soe hijer nae volgende ijs.

In den eersten de possessie met drie huijssteeden, streckende van die feenscheijdinge buijten in de Cuijnder, doet sjaers toe rente omtrent XXV philips guldens.

Noch acht dachmadt opt Hofflandt, doende acht carolus guldens sjaers.

Noch achtehalff dachmadt hoeijlandes over tfeen, doende sjaers thuer ses carolus guldens.

Noch drie dachmadt hoeijlandts toe Nijescoeten, doende sjaers vijffendeviertich stivers.

Noch vierdehalff dachmadt utterdijcken bij Schoeterzijll, doen sjaers thuer vijff carolus guldens.

Noch acht dachmadt hoeijlandes men een dardepaert, leggende int Vriesche velt, daer van elcke dachmadt sjaers is doende XVI stivers.

Noch een carolus gulden sjaers uuijt Sijbrant Hottinga huijssteede.

Noch een halve gulden uuijt Jan Douwes steede ende een halve gulden uuijt Roeleff Garrijts steede daer Rinnert Rinnerts op plecht te woenen.

Noch twaeleff stivers uuijt Dedde Saeckles steede.

Noch isser sjaers tot de voern. pastorije vijfftijen gouden guldens affcoemende van die vercoeften feenen.

Patroens guederen tOldescoeten

In den eersten een acker landes toe Nijescoeten, streckende van die feenscheijdinge aen die maedtschuttinge, daer van die aerffgenamen van Tincko Saeckes ten westen ende Anne Batte soen ten oosten naestgelandet sijnnen, doet sjaers drie carolus guldens toe huere.

Ten tweeden een stuck landes gelegen op die Sandtbueren, streckende fan die feenscheijdinge in den Cuijnder, daer van Jacob Tijebbes ten westen ende Sijpck Gauckes ten oosten van de feenscheijdinge aen de maedtschuttinge ende Sijbrich Tincko dochter ten westen van de maedtschuttinge in den Cuijnder naestgelandet, doet sjaers toe huer ses philips guldens.

Ten darden vierthijen stivers jaerlijcxse renten over Jacob Tijebbes zoon sijn saete, losbaere renten.

Ten vierden drie philips guldens, leggende over Jan Wijllems saete, tmeije toe betaelen.

Ten vijfften vierthien stivers sjaers uuijt Pieter Eppens steede (die) nuu bij Gerrijt Jans zoon gebruijckt wordt, toe Sincte Marten tbetaelen.

Een acker landes opte bueren, daerffgenaemen van Douwe Jeijps ten oosten ende Sijbrich Tincko dochter ten westen naestgelandet sijnnen, streckende van de olde campsloet aen die feenscheijdinge, doet XV stivers.

(fol. 5v)

Ten soevenden XIII stivers jaerlijcxse renten uuijt ende over een saete landes gelegen ten oosten van de bueren, Wijllem schoemaecker toebehoerende, tmeije tbetaelen.

Ten VIIIen, XIII stivers uuijt ende over een saete landes, gelegen int Woldt, Wijllem schoemaecker toebehoerende.

Ten negenden een stucke hiedtlandts in Oldescoeten, streckende van die Hecksloet uuijt in de feenscheijdinge, doet sjaers nijet toe rente.

Ten Xen een stuck landes gelegen int Woldt, streckende van die feenscheijdinge aen die vicarius hiem, daer van Ids Jeijps ten westen ende Wijllem schoemaecker ten oosten naestlandet sijnnen, doet sjaers thuer vier philips guldens.

Ten elfften vier gouden guldens losbaer renthen, leggende op ende over een halve saete landes toe Rotne, Karste Karstes toebehoerende.

Ten XIIen twee brieven, elcks van hondert gouden guldens losbaere renthe in Oldescoeten, doen sjaers toe rente twaeleff gouden guldens.

Ten XIIIen noch hondert philips guldens op renthe gaende, doen sjaers trenthe ses philips guldens.

Diese naescreven sijnnen die vicarije landen tOldeshooten

In den eersten een aerffve landes, streckende uuijt die Cuijnder in de feenscheijdinge, doet thuer sjaers vierthijen philips guldens.

Noch thijen dachmadt hoeijlandes, leggende in Bantster maeden, doen thure sjaers achtehalff carolus guldens.

Acht dachmadt toe Delsterhuijsen, doende sjaers thuer acht philips guldens.

Twee dachmadt in Oesterzeeïnger velt ende een dardendiel van een dachmadt, doende twee carolus guldens ende een dardendiel van een carolus gulden.

Anderhalff dachmadt tNijeschoeten, doen sjaers anderhalff carolus gulden.

Noch ses dachmadt tOldeschoeten, doen thuer twaeleff philips guldens jaerlijcx. Waer op Jacob Tijebbes, grietman van Schoeterlandt, seijde dat die selve ses dachmadt waeren affgecoemen van sijn ouders sonder daer aff toe weeten dat sijn eenige gerechtigheit toe mochten hebben daer hij van weet.

Noch ses dachmadt int Hofflandt over die Cuijnder, doen sjaers ses carolus guldens.

Noch een huijssteede in de bueren met een acker boulandes, daer Anders Jacobs woent, doet thuer een gouden gulden.

Noch twaeleff stivers des jaers uuijt Jan Douwes aerffve.

(fol. 6r)

Ende hebben die voern. personen bij manne waerheijt verclaert dat sijn nijet en hebben eenige ornamenten van sijlver ofte gout ofte eenige andere instrumenten die van eenige aestimatie sijn, want tselve van te voeren all wech ende verfuert is geweest. Ende verclaerden sijn comparanten mede dat daer eenige renten van de pastorije, vicarije ende mede van de patroens guederen voors. affgetoegen worden sjaers tot stijfftinge ende leeringe van den jongen joecht, ende een guet schoolmeister sjaers daarmede tonderhouden ten somme van viertich philips guldens.

De pastorije landen ende gueden van Brongergae ende Meijledam bij Eijlle Pijers zoon, kerckvoeghdt, Sijpcke Rieuwerts zoon ende Claes Alberts, kerckvoeghden, angegeven.

In den eersten de pastorije, twaeleff roeden breedt met huijs ende schuuere, streckende van de Heerenfeenen doergaende in den Cuijnder, Gerbe Jacobs ten westen ende Trijn Rieuwerts dochter ten oesten naestgelandet. Met noch drie dachmaeden landes opte Langelijlle ofte Schoeter Uutterdijcken, de pastorije van Kattelieck ten suijsden ende Alijdt Wijllems als bruijckersche ten noorden. Met noch anderhalff dachmadt toe Nijeschoeten ende derdehalff dachmadt in tHofflandt aen doestersijde van tSlijnghwaer. Ende dardehalff dachmadt opte Slechte maeden onder den clockslach van der Idszaert.

Noch heeft den pastoer vijff gouden guldens sjaers van hondert gouden guldens, affcoemende van de pastorije vercoeften feenen. Noch heeft den pastoer sjaers uuijt Reijncke schroers huijssteede toe Meijledam twintich stivers.

Item noch drie hoerns guldens uuijt Geerthen Wijbes huijssteede.

Item noch sestien stivers uuijt Jacob Jans zoon (ende) Wlcke Idsses huer huijssteeden.

De patroens landen, renten ende guederen van Brongergae

In den eersten vierdenhalven roede landes, streckende van de Heerenfeenen doergaende in den Cuijnder, daer van Sijpcke Rieuwerts zoon aen beijden sijden naestgelandet is. Met noch den uuijteijnde van soeven roeden gelegen in Marten Jans camp, Rommert Bauckes ten oesten ende Marten selfs ten westen naestgelandet sijnnen, streckende van den dwaerssloot achter Gerrijt Warnerts huijs tot in den Cuijnder toe.

Item noch twee roeden bij Brongergaene kerckhoff die sjaers geen rente doen, dan leggen tot proffijft van de gemeente voer een menninge ofte drijffte.

(fol. 6v)

Nijehoerne

Specificatie van den pastorije gueden toe Nijehoerne

In den eersten den weeme ofte possessie met huijs ende schuuere, streckende van de Heerenfeenen doergaende in den Cuijnder, daer van Hendrick Haeringes ten oesten ende Eelcke Deddes ten westen naestgelandet sijnnen.

Item noch vier dachmadt landes, gelegen bij Schoetersijll ofte daeromtrent, met lasten ende proffijften daertoe staende. Alle dese landen doen sjaers thuer vijffich philips guldens nae haer beduncken.

Die patroens landen

Die patroensche en heeft gheen renten, ergo hijer nijet.

Aldus angegeven bij Marten Agges zoon ende Tijdger Oennes zoon, dwelcke verclaerden gheen ornamenten in de kercke van sijlver ofte gout in de kercke tsijn.

Oldehoernne

Specificatie van den pastorije landen ende gueden tOldehoerne

In den eersten de weeme ofte possessie, groot sijnde van viertich roeden landes met huijs, schuuere ende annexen ende toebehoeren, streckende van die Heerenfeenen doergaende in den Cuijnder, daer van Kemppe Pijers zoon ten oesten ende ten westen naestgelandet is, verhuert om den vierden schooff ofte XXIIIIJ philips guldens sonder schooff.

Noch acht dachmaeden in Oesterzeeïnger velt, de drie opte Cromme weeren ende de vijff in de Leijgen ofte Cortte weeren, dwelcke nuu ter tijdt huer lasten sjaers nijet hoeden moegen, ergo nijet in den renthen.

Noch vier dachmadt landts, twee toe Monckebueren ende twee op Schoeter Uutterdijcken, doen sjaers thuer vijfftenhalven philips guldens.

Aldus bij heer Joannes Peters, pastoer, ende Wolter Martens zoon ende Folckert Aernts zoon, kerckvoeghden, aengegeven, dwelcke verclaerden dat in huer karcke geen mobile guederen en waeren die van eenijge prijs waeren.

(fol. 7r)

Item vier dachmaeden maeden op Schoeter Uutterdijcken, Reijnsck Jannes Aesses ten sijnden ende daerffgenaemen van Hans Gerckes ten noorden naesten sijnnen.

Item noch vierdenhalven roede landes in Sijpcke Rieuwerts saete, daer Sijpcke voors. den armen gemeente op verschoeten heeft drie ende veertich philips guldens, soe dat den patroen daer geen proffijt van heeft. Ende noch vijff gouden guldens jaerlijcxse renthe, affcoemende van hondert gouden guldens van patroens feenen affgecoemen sijnnen.

Item noch viertich carolus guldens die sjaers twee carolus guldens toe rente doen.

Kattelijck

Specificatie van de pastorije gueden toe Kattelijck

In den eersten de pastorije, briedt sijnde vierendetwintich roeden met huijs ende schuure ende vordere ancleeff, streckende van tHeerenfeen doergaende in den Cuijnder, ten oosten An Diercks huijsffr. ende ten westen Pieter Hans zoon ende Jan Broechters cum socijs, metten incompsten totte selve pastorije behoerende, tsaemen geaestimeert in de jaerlijcxse rente ten somme van tsestich philips guldens.

De vicarije

In den eersten thien roeden landes met huijs ende schuure daerop staende, Gercke Hanckes ten westen ende Pieter Hans zoon ende Jan Broechters cum socijs ten oosten naestgelandet sijnnen, streckende van de Heerenfeenen doergaende in den Cuijnder, met noch ijttelijcke andere jaerlijcxse incompsten, tsaemen sjaers getaxseert ten somme van viertich philips guldens, dwelcke bij een clerck sjaers gebruijckt ende opgeboerd worden.

De patroens renten

In den eersten negen roeden holtlandes, waer van van de ses roeden Reijtge Geels cum socijs ten oosten ende ten westen naestgelandet sijn, streckende van tHeerenfeen in de maedtsloet, ende die drie Eijlle Eelckes cum socijs ten oosten ende Reijtge Geels cum socijs ten westen naesten sijnnen, streckende als die ses voergaende roeden, doen sjaers thuer twee gouden guldens. Met noch twee dachmaeden hoeijlandes toe Delsterhuijsen opte uutterdijcken, doen sjaers thuer drie philips guldens mender vijff stivers, ende voerts ijttelijcke penningen, die sjaers geimploijert worden tot discipline van de joecht toe leeren ende onderholdinge van een

schoelmeister, bedraegende ten somme van XV philips guldens.

Aldus bij Wibe Goeijthiens zoon, Eelcke Deddes zoon ende Hancke Piers zoon angegeven, dwelcke mede verclaert hebben gheen gewielen van sijlver ofte gout in de kercke beholden thebben.

(fol. 7v)

Jubbegae ende Schuuringae

Specificatie van den pastorije renten, mobile ende immobile, van Jubbegae ende Schuuringae

In den eersten heeft de pastorije het aerffwe landes daer de pastoer als nuu koeter op woent, Jeijntthie Garckes ten oosten ende daerffgenaemen van heer Pieter van Dekama ten westen naestgelandet sijnnen, streckende uuijten feenscheijdinge hen in den Cuijnder diepte, met die hoeijlanden aen desse sijde ende mede over den Cuijnder alse van olts gebruijcket sijnnen, in somme verhuert des jaers voer achtendetwintich philips guldens vrij gelts.

Item noch heeft de pastorije voirs. een cleijn aerffve landes gelegen in Jubbegae, daer van Jan Saeckes ten westen ende Roeleff Thijs zoon ten oosten naestgelandet sijnnen, streckende van de feenscheijdinge hen in den Cuijnder diepte; met het cleijne hoeijmaethien over den Cuijnder, verhuert sjaers voer sestien philips guldens vrij gelt.

Item noch heeft de pastorije een cleijn snoodt aerffgen, gelegen in Schuuringae, doergaende uuijten feenscheijdinge in den Cuijnder, sonder hoeijlandt, daer Jeronimus Rotgers nomine uxoris ten westen ende den patroens holtacker ten oosten naestgelandet sijnnen; is verhuert nuu voer de vierde garwe, bedraeghende tot soeven ofte acht philips guldens.

Item noch soe heeft de voors. pastorije twaeleff madt hoeijlandes opte Hoerne verhuert voer twintich philips guldens, ende desse landen staen op achte floreen renten.

Item noch heeft Jan Saeckes zoon totte pastorije sjaers dartich stivers van twintich philips guldens.

Item Jacob Geijges zoon gheeft sjaers van twintich philips guldens dartich stivers ende Roeleff Thijs geeft sjaers van vijff philips guldens achtehalff stivers.

Item noch heeft de pastorije vijff dachmadt hoeijlandes in Oesterzeeinger velt ende twee bij den Bantsloet verhuert voer ses philips guldens.

Item noch een dachmadt int selve velt, doet geen huer omdat die dijck wech ijs.

Item noch de pastorije ende de patroen vijfftehalff dachmadt maeden in Oesterzeeinger velt, meendelich elcx den helffte, doen geen huer overmidts die dijcken ende gulden renten.

Item noch soe heeft de pastoer des jaers drie carolus guldens trente, de hem weghert, dan Schuuringae behoert tbetaelen nae luyt het kuerbrief.

Item noch competiërt de pastorijë een acker landes, gelegen tuijsschen Jubbegae ende Schuuringae int onlandt, doet geen huer.

Dijt sijnnen de renten roerlijck ende onroerlijck, behoerende totte voors. pastorijë. Aldus aengegeven bij heer Claes Lefferts zoon, pastoer, ende Jan Jans zoon ende Wijgert Jans zoon.

Specificatie van den patroens landen ende renten in Jubbegae ende Schuuringae
In den eersten daerffgenaemen van Albert Jans zoon hebben in hueringe een acker landes, gelegen in Meijnte landt, drie roeden voer sestienhalven stuyvers brabant.

(fol. 8r)

Steffen Pieters zoon heeft op renten darthien philips guldens, doen trenten XXVI stuyvers brabant.

Jan Saeckes zoon heeft op renten darthien philips guldens, doen trenten XXIJ stuyvers brabant.

Heijnthie Gerckes is dpatroen schuldich viertich philips guldens ende ghijfft daer voer sjaers trenten twee philips guldens.

Rom Folckerts heeft op rente vijffthien philips guldens, lecht opt landt daer Baerte Jans zoon woent, haer meijer. De renten sijn XXIIJ stuyvers.

Roeleff Roeleffs zoon is schuldich negenededartich philips guldens, ijder gulden doet sjaers trente anderhalff stuyvers.

Karste Annes zoon heeft in huere ses hoeft graesinge. Worden verhoecht ende verleecht nae den tijdt; binnen verhuert bij bernender keersse all over acht jaer voer tweendevertich stuyvers.

Olde Jan Meijntens zoon in Schuuringae ghijfft den patroen sjaers trente tsestich stuyvers brabant, van de gulden IJ stuyvers.

Joannes Claes zoon in Schuuringae is schuldich twintich philips guldens daer van hij des jaers geeft trenten dartich stuyvers brabant.

Patroens landen in Jubbegae

Negen roeden landes daer Jan Saeckes zoon ten oosten ende ten westen naestlandt is, verhuert bij bernender keersse Jan voors. voer eenendetwintich stuyvers brabant.

Noch negen roeden landes heeft Jacob Geijges in huere voer eenendetwintich stuyvers, Jan Saeckes zoon ten oosten ende Jacob Geijges ten westen naestlandet.

Patroens landen in Schuuringhae

In den eersten vierendetwintich roeden landes int onlandt van Schuuringae in verscheijden plaetsen gelegen, streckende die twaeleff roeden uijjt die feenscheijdinge in den Cuijnder, ende dander twaeleff roeden strecken van die feenscheijdinge aen die Sandtwech, ende doen gheen huere, want nijemant wijl ze hueren. Noch drie roeden an die oestersijde van die pastorijë in Schuuringae, doen gheen huere des tijds.

Dijt sijnnen drenen in alles. Aldus verclaert bij ons heer Claes Lefferts zoon, pastoer, Jan

Wijllems zoon ende Wijger Jans zoon, kerckvoeghden van Jubbegae ende Schuuringae, anno 1580 den elfften martij.

Die kercke in Jubbegae ende Schuuringae is in tverleeden jaer vertimmert op een nije plaetsse ende is nijet van bischop gewijdt, ende sijnnen oick gheen ornamenten de wes weerdich sijnnen dan een tinnen kelck bij den pastoer in handen van den gemeente tradiert. Het sijlverwarck dat daer te voeren was, hebben jonge Heere Hottinga zijn knechten gehaelt, zoe dat daer nae alles nijet is. Daer is noch een missael geprent, weerdich weijnich ofte nijet, ende een olde trijpen kuersuffel met een wijt cleedt, oick van gheen weerdijge. Die dweelen een ofte twee stucken daer van gheen weerdijge. Noch een halve solter davidts, die imagines sijnnen deponiert.

(fol. 8v)

Opten soevenden martij anno 1580 heb ick voern. grietman ter ordonnantie als boeven met mijn secretarius mij getransportiert int oester ende middel quartier van Schoeterlandt omme naevolgende mijn commissie toe inventariseeren den geestelijcken guederen, mobile ende immobile, alles inholdende den commissie.

Specificatie van den landen ende guederen den pastorijë van Hornsterswaegh toebehoerende

In den eersten die weeme ofte possessie, streckende uijjt den feenscheijdinge in den Cuijnder, op het west Pijer Jans aerffgenaemen, ende op het oost de patroen naestlandet, omtrent viertich roeden bree[dt], doen te huere den vierden garwe.

Noch twaeleff roeden landes, streckende vant Heerenveen in den Cuijnder, doende jaerlijcx thuere den vierden gaerwe, Jan Oedts op het oest ende Roeleff Jans zoon op het west naestgelandet. Met noch een dachmatt hoeijlandes op het west van die voors. XII roeden, streckende uijjt den maedtsloet hen in den Cuijnder, doet thuere omtrent X stuyvers sjaers.

Item een stuck landes omtrent acht roeden, streckende uijjt den feenscheijdinge tot buijten in den Cuijnder, daer van daerffgenaemen van salige Garcke Halbes ten oosten ende op het west de aerffgenaemen van salige Wijtte Saeckes ende Jan Bernts zoon aerffgenaemen, doen jaerlijcx thuer omtrent twee karolus guldens.

Item vijfftien foeten landes gelegen aen de westsijde in Anders Pijers landt, streckende vant Heerenveen in den Cuijnder, doen jaerlijcx een scheepel haever.

Noch drie roeden landes in Tijedger Roeleffs aerffwe, op die westsijde int huijs weer, streckende vant Heerenveen hen in den Cuijnder, doen jaerlijcx thuer omtrent drie scheepel haever. Noch vijff dachmatt verroepelandt hoeijlandts, streckende van die Hemsloet hen buijten in die Cuijnder, op het oost de Cuijnder langhes loepende, ende op het west Jan Gellius aerffgenaemen, leegh landt, doende thuer

jaerlijcx omtrent twee carolus guldens ende thijen stuyvers.

Ende is voorts bij Rommart Pijers zoon, stellingck, ende Frans Jans zoon, kerckvoegdt, aldaer verclaert datter geen geweelen van sijlver ofte goudt ofte eenige andere gewederen van eenige aestimatie in de karccke van Hornsterswaegh gebleeven sijnnen, ergo hijer nijet.

Specificatie van de patroens landen in Hornsterswaegh

In den eersten in Frans Jan Boelens lant twee roeden hoeijlandts, streckende van die voor maedtsloot in den Cuijnder, de weerderinge omtrent acht stuyvers.

In Tijedger Roeleffs landt twee roeden, streckende van dat Heerenfeen in die Cuijnder, omtrent thien stuyvers daestimatie sjaers.

Noch ses roeden landts, streckende van die feenscheijdinge int Cuijnder diept, naestlandet aen de oestersijde Andries Pijers ende an de westersijde Saecke Wijttens aerffgenaemen, de werdieringe omtrent een philips gulden. Hijer lecht op thijen lijeuwedaelters van XXXV stuyvers ende XXV slecht daelters van dartich stuyvers tstuck.

Item een acker landts in salige Claes [...] ^as landt, streckende van dat Heerenfeen in den Cuijnder, doet sjaers toe rente acht stuyvers.

Noch twee ackers landts omtrent vier roeden hiedtlandt, aen de oestersijde Harmen Steewens ende aen de westersijde Jan Broers aerffgenaemen, streckende van tHeerenfeen in den Cuijnder, doen nijet toe rente vermidts dlas[ten van] waeteren ende heerenweghen.

Een halff dachmadt hoeijlandts hieten de Halve hem, de Cuijnder ten oesten ende Jan Oeds ten westen, doet sjaers toe rente [...] ^a stuyvers.

Aldus bij Rommart Pijers, stellingck, ende Frans Jan Boeles, kerckvoegdt, aengegeven.

tOercunde van diesen allen aldus ge[...] ^a sijne hebben wij voern. grietman ende secretarius diesen elcks ondergescreven blijckende onse handen hijer onder. Actum utsupra.

Hans Jellis zoon
Tjebbis ^b

Orizjineel op papier, RAF, Samling hânskriften
ôfkomstich fan de Provinsjale Biblioteek, ynv.nr. 656
(âld nr. hs. 1080).

-
- a. Net te lêzen troch in gat yn it papier.
 - b. Hântekening fan Jacob Tjebbes.

3. Eaststellingwerf

Register van de gheestelicke goederen vann Stellincwarf oestende

(fol. 2r)

Aen die edelen ende veel vermoegende heren gedeputerden, representierende de Staten van Vrijeslandt

(fol. 2v)

Aen mijn heren de gedeputijrden, representijrende de Staeten van Vrijeslandt,

Eedele erentfeste ende veelvermoegende heren, alzoe ick verleden tiden van u e. bin ghecommithijrt omme de geestelicke goederen te inventariziren ende daerof copie over te senden, mede oeck naederhandt bevolen dorch zekere gedruckte mesure ende articule daerbi laestledene lantsdach geaccordijrt dat ick, onderscrevene, metten eersten van alle pastorijen ende viccarijen in de gretenie zolde invorderen ende oversenden, inhoudende van u e. hen lueden institutien ende placetten, mede oeck de kercken doen reijnigen ende voerts te procediren tot verhuringe van de geestelicke goederen naekoemende de actij, ende daervan wat bij mij

mochte ghedaen zijn, binnen thijn daeghen wederomme over te scriven, willende deshalven (naekomende mijns heren bevelen) mitdsdezen metten corsten tekenen gegeven hebben, dat ick hen luden institutien ende placetten metdsdezen oversende mede zekere copia van de geestelicke goederen van de gretenie Oestende ende dat vorder de kerken alhier al gereiniget zinnen nae inholt de actij ende als noch dernaergaende dit doende ende nemants in weijnige noch stervelinghe alhier dienaenghaende gheweest zijn, dwelck myn e. heren metten corsten verstaen hebbende wil ick myne e. vermoegene heren den almoegenden Heren stedes bevoelen hebben, die ons saem wil sparen tot zalicheyt.

Ilende uut Oesterwolde, den 27 aprilis anno 1580

by my uwe e.goetwillege
dener allertheijt

J. ter Wijsgha, grytman
van Stellincwerf oestende

(fol. 3r)

Register van de gheestelicke goederen vann Stellincwarf oestende

Van de pastorie van Oldebercoep

Een zaete landts met husinge daer op staende, groet omtrent 28 roeden, Kornelijs Mensens ten oesten, Wemme Wibens ten westen naastgelandet.

Noch van een kraemvrowe een stuver.

Van een olde dode 28 stuyvers, half de viccarijs ende half de pastor.

Paesghedach uut ider hues een stuver, Joannes decollationis uut ider hues een stuver, half den viccarijs ende half de pastoer.

De goederen tot de viccarie hoerende

Een possessie na gissinge groet omtrent, ende is duslange van den viccarijs selves gebrueket

Thoe Paeschen uut elcke vuerstede een halve stuver, Joannes decollationis desgelicken uut ider hues een half stuver.

Noch uut de possessie van Ette Pijer Reeckens ses scepel haever ende ses scepel rogghe.

Van een ider kraemvrow een half stuver.

Anghegheven bij heer Gheert Luthiens ende Jochum Janzen

Tot de patroen horende

Thoe Nijeholtpada liggende omtrent 12 roeden hoijlandt, heijdelandt ende weijdelandt, doende 4 philips guldens jaers, verclaerende vorder van kerckgoet niet te weten dan al ghenoomen te zijn.

Anghegheven bij Rommert Tijabeles

Van de pastorien goederen tot Nijberkoep hoerende

Een possessie, groet omtrent 24 roeden landts, weerdich omtrent jaerlix vivendertich philips guldens.

Uut zekere possessie Peter Johan Claesen thoehorende, een half scepel rogge Vrijesche maete.

Uut Meijne Wpkens possessie jaerlix een scepel rogge Vrijesche maete.

Uut Gheert Peters possessie jaerlix een scepel.

Uut Pier Johan Vrijesens possessie jaerlix een scepel.

Rommert Janzen jaerlix een half scepel Vrijesche maete.

Anghegheven bij heer Jochum

Ten selven tide hebben Kornelijs Schultinck ende Geert Peters, kerckvoegden, verclaert tot de patroen niet te wesen noch gheweest te zijn, desgelicken de kerckgoederen al genoemen te zijn ende wegghenoomen van den soldaten.

(fol. 3v)

De goederen tot de pastorie van Mackinge hoerende

Een zaete landts aldaer geleghen, groet omtrent 24 roeden landts, ende is dus lange van den pastoer selves gebrueket gheweest*, Lambert

Lenzens ten westen^b, Laurens op het west naestgelandet.

Noch 4 roeden landts in Folkert Roelefs possessie, oeck tot de pastoerie hoerende, tzaem tzijsers omtrent opbrengende 15 philips guldens, mitds dat de patroen aldaer twe koijen vrij mede holt, ende een acker bowlandt omtrent twee mudde landts groet.

Noch een dachmatt hoijlantds in Johan Rommerts landt, waerof Johan Rommerts de voerweijde ende naeweijde heeft, weerdich tzijsers omtrent een philips gulden.

Noch in Doije Jellens possessie zekere onghedeelde landen, doende tzijsers omtrent vijf philips guldens.

Noch tot achtentwintich hueze thoe, omtrent uut ider hues jaerlix een scepel rogge Peters pacht.

Bij Folkerus Arnoldi angeven.

De goederen tot de prebende van Mackinge hoerende

Een zaete landts, groet omtrent 18 roeden, doende tzijsers omtrent 15 philips guldens, mette omlanden daer thoe hoerende.

Noch uut ider hues aldaer jaerlix 5 stivers, zoe veele de patroen angaet, ende tot de ceremonien in de kercke verclaeren niet te wesen.

Anghegheven bij Hans Jellens ende Peter Johan Nitters.

Van Dunckerbrueck de pastorie

Een zaete landts met zijn annexen, doende tzijsers omtrent sesentwintich philips guldens, an de oestegge Egbert Sibens, an de westegge Sibe Tijabelens cum socijs naestgelandet.

Noch zekere viventwintich philips guldens, rustende bij ener Hincko Garkens, doende tsijsers anderhalf golt gulden.

Noch Peters pacht uut de gemeente jaerlix omtrent 10 mudde rogge.

Tot de patroen aldaer

Een cleijn arfken, doende tzijsers omtrent 8 philips guldens, waer mede de husinge moet onderhouden worden.

Noch in Jochum Janzens zaete 10 roeden landts, doende tsijsers omtrent 24 stivers.

Noch vierdehalf roeden in Tijabbe Hinckes wester onlant, doende tzijsers 20 stivers.

Aldus verclaert ende anghegheven niet te wesen enige wider goederen noch oeck van kerckengoederen, bij Lubbert Albertsz ende Hincko Abelensz.

(fol. 4r)

Van de Hawle de pastorien goederen daer thoe hoerende

Een zaete landts, breet omtrent 23 roeden landts, den e. ende ghestrenghe heren van Nijwenoert an beijde ziden naestlandet, doende tsijsers omtrent 14 philips guldens.

Noch in Rolef Janzen possessie 3 roeden gheleghe.

Noch in Johan Michiels possessie gelegen vierdehalf roeden.

Noch in Egbert Claesen possessie dre roeden landts onverscheijden.

Noch uut een possessie, thoe hoerende den e. ende ghestrenghe heren voirs., jaerlix 10 philips guldens.

Noch uut jonge Johan Wibens possessie jaerlix 5 philips guldens, losber met 100 philips guldens.

Uut Egbert Janzen possessie ses philips guldens jaerlix, losber met 100 hondert ende 20 philips guldens.

Tot de patroen aldaer hoerende

In Johan Bertels arve op Dunckerbrueck omtrent 8 voeten landts, ende is nijwerrelde wat van ghegheven.

In Powel Abelens possessie zoevendehalf roeden landts, doende tzijsers ider roede 2 vleemschen.

In Egbert Claesen possessie achtehalf roeden, ider roede tsijsers 2 vleemschen.

Noch uut een possessie van Altet Martens nutertijt ghebrueckt, twalfte roeden landts, ider roede 4 vleemschen jaerlix.

In Foppe Egberts zaete 2 roeden, ider roede jaerlix vier vleemschen.

In Lolke Claesen possessie 2 roeden, ider roede tsijsers 2 vleemschen.

In Johann Beents possessie anderhalf roeden, ider tsijsers 4 vleemschen.

In jonge Johan Wibens possessie 8 roeden, ider tsijsers 3 vleemschen.

Uut Hincke Hessels possessie op Dunckerbrueck dre roeden, ider tsijsers 2 vleemschen.

Angheven bij Paulus Andreesen ende Johan Foppens ende Rolef Janzen.

Van Elsloe de pastorie

Een zaete landts, groet omtrent twalf roeden, ende is duslange van den pastoer selves gebrucket.

Noch uut de gemeente jaerlix, beloepende tusgen de soeven ofte acht mudde rogge.

Van de patroen ende kerckgoet verclaert niet te weesen.

Bij heer Jochum ende Jorgen Rommerts angeven

Van de viccarie aldaer

Een arve landts, doende tsijsers omtrent 20 philips guldens.

Noch een matt hoijlantds op Trundiger maden, jaerlix 32 stivers.

Noch uut een possessie, Hebelen landt ghenoept, jaerlix anderhalf golt gulden.

Noch tot de viccarie horende, omtrent jaerlix 23 mudden rogge, niet wetende zoe waer, uut wat hoesen.

Anghegheven bij Cornelijs Janzen.

(fol. 4v)

De guederen van de pastorie van de Vuchtele

Een zaete lantds, doende tsijaers omtrent 20 philips guldens.

Noch uut Fedde Jacobs possessie aldaer 3 daler.

Noch uut Thijs Hendricks possessie jaerlix een daler.

Uut Abele Hendricks possessie jaerlix een daler.

Noch uut de gemeente S. Peters pacht 3 mudde rogge min een scepel, ende 9 karolus guldens an gelt.

Uut Aernt Janzen possessie jaerlix een half mudde rogge.

Uut Loehnens possessie een scepel rogge, een scepel haver.

Uut Wiltet Martens possessie te Weper, jaerlix een half scepel rogge.

Anghegeven bij heer Daniel Grittuck.

De patroen van de Vuchtele

Uut Aleijdt Lamberts possessie jaerlix 4 stuvers.

Noch daeruut deselve, vierdehalf philips guldens.

Uut Wiltet Wolters possessie jaerlix 3 stuvers.

Uut Joannes Alberts possessie jaerlix 9 stuvers vanwege de erfgenamen van Abele Hendricks.

Uut Reijner Rolefs possessie jaerlix 9 stuvers.

Uut Lambert Janzen possessie jaerlix 18 stuvers.

Uut Heijno Eijsens possessie jaerlix 12 stuvers.

Wibe Janzen possessie jaerlix 5 stuvers.

Wiltet Wolters possessie jaerlix 5 stuvers.

Angeven bij Thijs Hendricks ende Peter Hendricksz.

De goederen van de pastorie van Oesterwolde thoe hoerende

Een zaete lantds, jaerlix weerdich omtrent 30 philips guldens.

De pacht Petri ad cathedram verschenen, beloopende jaerlix soeven mudde rogge ende 4 mudde haever.

Tot Blazij viccarie

Een arve lantds, doende tsijaers omtrent 20 philips guldens.

Noch een half arve, doende tsijaers omtrent 9 philips guldens.

Noch een cleijn arfken, jaerlix omtrent 2 philips guldens.

Noch itelicke landen aldaer gelegen, doende tsijaers 4 golt guldens.

Noch een hofte met een hues aldaer, doende jaerlix 2 guldens.

Noch dre scepel rogge jaerlix uut Johan Hendricks possessie.

Bet een stucktijen hoijlantds, jaerlix omtrent 9 stuvers.

Uut Micheel verwers woenstede jaerlix 2 karolus guldens.

Uut Johan mollenaers woenstede jaerlix een rider.

Noch een matt hoijlantds, jaerlix 3 karolus guldens.

Van kerkgoet

Zoeven boeken, 2 kandelers, 4 caselen, een hantvat, twee schellen, twe ketels.

Angeven bij heer Jacob Rolefs.

(fol. 5r)

De prebende Maria Virgini vicarij

Een zaete lantds welcke wort van den preester selves gebrueket, ende is een zeer olt man.

Noch zekere bowlanden ende hoijlanden, uutghaende in meester Abele Franckena possessie gelegen.

Noch zekere koemaet van Thonijs Hessels,
jaerlix doende 2 golt guldens.

Noch uut ider bowhues jaerlix een half mudde
rogge, dan moeghen het met een halve gulden
betalen.

De pastorie van Langedicke

Een zaete lantds waerof jaerlix de garf gegeven
wort.

Petri pacht, doende tsijaers omtrent 12 mudde
rogge.

Van de patroon noch tot de ceremonien
horende, nichil restare dicunt.

Angeven bij Johan Hendricks ende
Johan Lebberts.

Van de pastorie Appelscha

Een zaete lantds, jaerlix doende omtrent 20
philips guldens.

Noch een vierendeel in Johan Peters
possessie, jaerlix omtrent 3 philips guldens.

Petri pacht omtrent 25 huesen, jaerlix omtrent
anderhalf scepel rogge.

Tot de patroen aldaer horende

Een acker lantds, jaerlix 12 stuvers.

Noch over Jochem Rolefs possessie, jaerlix 2
philips guldens. omtrent.

Noch over Rolef Janzens possessie, jaerlix
omtrent 3 philips guldens. Ende belangende
kerken clenodien nichil restare dicunt.

Angheven bij Johann Rolifs^o anno 1580,
den 10 aprilis.

Accordijrt met zijn principael, in kennisse van
mij onderscreven, J. ter Wijsgha.

Ofskrift op papier, RAF, Argiven fan de gewestlike
bestjoersynstellings yn Fryslân, 1578-1795, ynv.nr
2698 (âld nr.: Steaten Gk 4.) Op 'e efferside: Register
van de geestelicke goederen van Stellincwerf
oestende.

- a. 'ende ... gheweest' is trochhelle.
b. Lês: 'oosten'.
c. Nei Johan is 'Hendriks' trochhelle.

Nammeregister

Abele	Albert Jansz 22	Anders, sj. ek Andrees
meester Abele Franckena 28	Claes Alberts 20	Anders Jacobs 20
Abele Hendricks 27	Johannes Alberts 27	Anders Pijers 23, 24
Hincko Abelensz 26	Lubbert Albertsz 16	Gaucke Anders 15
Powel Abelens 27	Thiete Albertsz 13	Oedts Anders 16
Aernt	Aleijdt Lamberts 27	Andrees
Aernt Janzen 27	Alijdt Wijllems 20	Paulus Andreesen 27
Folckert Aemtsz 21	Altet Martens 27	Andries Pijers 24
Agge	An Djercks 21	Anne
Marten Aggesz 21	Ancke	Anne Battes 19
Albert	Ibe Anckes 15	Anne Hansz 13

Anne Tijaerds dijkgraeff 18
 Dijerck Annesz 16
 Foppe Annesz 13
 Karste Annesz 22
 Pieter Annes 17
 Anske Oenes 14
 Anthonius
 heer Anthonius Buijs 19
 Appelscha 28
 Arnoldus
 heer Folkerus Arnoldi 26
 Asse
 Reijnsck Jannes Asses 21
 Aucke
 Aucke Reijnerts 15
 Jacob Auckes 16
 Sijne Auckes 15
 Baerte Jansz 22
 Bantsloet 22
 Bantster maeden 19
 Batte
 Anne Battesz 19
 Batthe
 Cleijne Batthe, de 15
 Baucke
 Rommert Bauckes 20
 Beent
 Johan Beents 27
 Bernt
 Jan Berntsz erfg. 23
 Bertel
 Johan Bertels 27
 Blasius
 Sint Blasius vicarie 28
 Blockfonne, de 16
 Boele(n)s
 Frans Jan Boele(n)s 23, 24
 Boesma fenne 14
 Boette Nannes 16
 Bonne Meijntz 16
 Botthe, de 15
 Broechter
 Jan Broechters 21
 Broer
 Jan Broers erfg. 24
 Broessloet 15
 Brongergae 20, 21
 Buijs
 heer Anthonius Buijs 19
 Byncke fenne 14
 Claes
 Claes Alberts 20
 Claes Jaythiesz 14
 Claes Jellis 18
 heer Claes Lefferts 22
 Egebert Claesen 26, 27
 Joannes Claesz 22
 Lolke Claesen 27
 Peter Johan Claesen 26
 Clarck, sj. Clerck
 Cleijne Batthe, de 15
 Clerck
 heer Galeijn Pieters de Clerck
 16, 17
 Cornelijs
 Cornelwijs Janzen 27
 Cornelwijs Mensens 25
 Cornelwijs Schultinck 26
 Cornelius Jacobs 17
 Corte weeren 21
 Couderwoude 14
 Coudum 13
 Cromme weeren 21
 Cuijnder 15-24
 Daniel
 heer Daniel Grittuck 27
 Dedde
 Dedde Saeckles 19
 Eelcke Deddes 20, 22
 Dekama
 Pieter van Dekama erfg. 22
 Delsterhuijsen 15-18, 20, 21
 dijkgraeff
 Anne Tijaerds dijkgraeff 18
 Dijerck
 Dijerck Annesz 16
 An Dijercks 21
 Doije Jellens 26
 Douwe
 Douwe Jijps 19
 Jan Douwes 19, 20
 Saecke Douwes 18
 Scholte Douwes 13
 Dunckerbrueck 26, 27
 Echten 17, 18
 Echter brugge 17
 Echter veldt 16
 Echter Patsloet 15
 Eedo Idsz 18
 Eelcke
 Eelcke Deddes 20, 22
 Eijle Eelkes 21
 meester Eelcke van der Haule
 18
 Eelehuisum 14
 Eevert Nannesz 17
 Eew
 Hijlcke Eews 18
 Egbert
 Egbert Claesen 26
 Egbert Janzen 27
 Egbert Sibens 26
 Foppe Egberts 27
 Eijlle
 Eijlle Eelckes 21
 Eijlle Geels 16
 Eijlle Hans 16, 18
 Eijlle Pijersz 20
 Eijse
 Heijno Eijsens 27
 Jelle Eijsses 18, 19
 Elsloe 27
 Eppe
 Pieter Eppens 19
 Ette Pier Reeckens 25
 Euwe
 Wybe Euwes 13
 Evert, sj. Eevert
 Fedde
 Fedde Jacobs 27
 Fedde Romckesz 17
 Fetthie
 Hans Fetthiesz 14
 Feycke Reythiesz 14
 Fluys(s)en, die 14
 Foeckle camp 17
 Folckert
 Folckert Aemtsz 21
 Folckert Roelefs 26
 Rom Folckerts 22
 Folkerus
 heer Folkerus Arnoldi 26
 Foppe
 Foppe Annesz 13
 Foppe Egberts 27
 Johan Foppens 27
 Franckena
 meester Abele Franckena 28
 Francois van Pipenpoy, grietman
 14
 Frans
 Frans Jansz Boele(n)s 23, 24
 Fredericus
 heer Taede Frederici 14
 Fuecke Lollesz 14
 Gabbe
 Hans Gabbesz 18, 19
 Lijckele Gabbes 15
 Galee, sj. ek Galeijn 16, 17
 Galee
 Hancke Gaeles 13
 Gaerlandt, het 17
 Gaest, sj. Lutke Geest
 Galeijn
 heer Galeijn Pieters de Clerck
 16, 17
 Garcke, sj. ek Gercke
 salige Garcke Halbes 23
 Hincko Garckens 26
 Jeijnthie Garckes 22
 Garrijt, sj. ek Gerrijt
 Roeleff Garrijts 19
 Gatthie
 Jacob Gatthiens 15
 Gaucke
 Gaucke Anders 15
 Gaucke Tijerds 17
 Sijpek Gauckes 18
 Geel
 Eijlle Geels 16
 Reijtge Geels 21
 Geert, sj. ek Gheert
 Geert Peters 26
 Geerthen Wijbes 20
 Geerthien N. van Haerlem 17
 Geest
 Lutke Geest 18
 Geijge
 Jacob Geijgesz 22, 23
 Gellius
 Jan Gellius erfg. 23
 Gemene acker 13

Georgien Rijpperts 17
 Gerbe Jacobs 20
 Gercke, sj. ek Garcke
 Gercke Hanckes 21
 Hans Gerckes erfg. 21
 Gerrijt, sj. ek Garrijt
 Gerrijt Jansz 19
 Gerrijt Warnerts 20
 Gheert, sj. ek Geert
 heer Gheert Luthiens 25
 Ghijsbert
 Wobbe Ghijsberts 15
 Goeijthien
 Wlbe Goeijthiensz 21
 grietman
 Francois van Pipenpoy 14
 Jacob Tijebbesz 15, 16, 18-20, 24
 J. Terwijsgha 25, 28
 Grittuck
 heer Daniel Grittuck 27
 Haerinck, sj. ek Herinck
 Haerinck Tijethiesz 18
 Haerlem
 Geerthien N. van Haerlem 17
 Haering
 Hendrick Haeringes 20
 Halbe
 Garcke Halbes 23
 Halve hem, de 24
 Hancke
 Hancke Gaelesz 13
 Hancke Lijeuwes 18
 Hancke Piersz 21
 Gercke Hanckes 21
 Hans
 Hans Fetthiesz 14
 Hans Gabbesz 18, 19
 Hans Gerckes erfg. 21
 Hans Jelle(n)sz 18
 Hans Jellis 24
 Anne Hansz 13
 Eijlle Hans 16, 18
 Pieter Hansz 21
 Harmen Steewens 24
 Harthie
 Pier Harthies 14
 Haula, sj. Rotsterhaule 16-18
 Hawle (Stellingw.) 26, 27
 Hebelen lantdt 27
 Hecksloet 19
 heer, sj. ek pastoer
 heer Antonius Buijs 19
 heer Claes Leffertsz 22, 23
 heer Daniel Grittuck 27
 heer Folkerus Arnoldi 26
 heer Gheert Luthiens 25
 heer Hermannus Hijlbrants 18
 heer Hessel Jettzies 16
 heer Jacob Rolefs 28
 heer Jethie 14
 heer Joannis Peters 21
 heer Jochum 26, 27
 heer Pieter Lambertsz 18
 heer Symon Jansz 13
 heer Taede Frederici 14
 heer Ysbrant Meynses 14
 heer Willem Karstiens 15
 Heere
 jonge Heere Hottinga 23
 Heerenfeen(en) 20, 21, 23, 24
 Heijno Eijsens 27
 Heijnthie, sj. Jeijnthie
 Hemelum 13
 Hemsloet 23
 Hendrick
 Hendrick Haeringes 20
 Abele Hendricks 27
 Johan Hendricks 28
 Peter Hendricks 27
 Thijs Hendricks 27
 heren van Nijwenoert 26
 Herinck, sj. ek Haerinck
 Herinck Pieters 13
 Hermannus
 heer Hermannus Hijlbrants 18
 Hessel
 heer Hessel Jettziesz 16
 Hincke Hessels 27
 Thonijs Hessels 28
 Hijlbrant
 heer Hermannus Hijlbrants 18
 Hijlcke Eews 18
 Hincke
 Hincke Hessels 27
 Tijabbe Hinckes 26
 Hincko
 Hincko Abelensz 26
 Hincko Garckens 26
 Hisse
 Reynthie Hissesz 14
 Hofflandt, 't 19, 20
 Hornsterswaegh 23, 24
 Hottinga
 jonge Heere Hottinga 23
 Sijbrant Hottinga 19
 Hylcke Piersz 14
 Ibe Anckes 15
 Ids
 Ids Jeijps 20
 Eedo Idsz 18
 Idsse
 Wlcke Idsses 20
 Idszaert, Der 20
 Jacob
 Jacob Auckes 16
 Jacob Gathie(n)s 15
 Jacob Geijgesz 22, 23
 Jacob Jansz 20
 heer Jacob Rolefs 28
 grietman Jacob Tijebbesz 15, 16, 18-20, 24
 Anders Jacobs 20
 Cornelius Jacobs 17
 Fedde Jacobs 27
 Gerbe Jacobs 20
 Jan
 Jan Berntsz erfg. 23
 Jan Broers erfg. 24
 Jan Broechters 21
 Jan Douwes 19, 20
 Jan Gellius erfg. 23
 Jan Jansz 16, 22
 olde Jan Meijntesz 22
 Jan Oed(t)s 23
 Jan Saeckesz 22
 Jan Wijllemsz 19, 23
 Aernt Janzen 27
 Albert Jansz 22
 Baerte Jansz 23
 Cornelijs Janzen 27
 Egbert Janzen 27
 Frans Jansz Boele(n)s 23, 24
 Gerrijt Jansz 19
 heer Symon Jansz 13
 Jacob Jansz 20
 Jan Jansz 16, 22
 Jochum Janzen 25, 26
 Lambert Janzen 27
 Marten Jans 20
 Nanne Jansz 16
 Pier Jans erfg. 23
 Ro(e)lef(f) Jansz 23
 Roleff Janzen 26-28
 Rommert Janzen 26
 Wibe Janzen 27
 Wijger Jansz 22, 23
 Jannes
 Reijnsck Janne Asses 21
 Jaythie
 Claes Jaythiesz 14
 Jeijnthie Garckes 22
 Jeijp
 Jeijp Sijpckes 17
 Douwe Jeijps 19
 Ids Jeijps 20
 Jelle
 Jelle Eijsses 18, 19
 Claes Jellisz 18
 Doije Jellens 26
 Hans Jelle(n)sz 18
 Hans Jellis 24
 Jeronimus Rotgers 22
 Jethie
 heer Jethie 14
 Jettzie
 heer Hessel Jettziesz 16
 Joannes
 Joannes Alberts 27
 Joannes Claesz 22
 heer Joannes Peters 21
 Jochem Rolefs 28
 Jochum
 Jochum Janzen 25, 26
 heer Jochum 26, 27
 Johan
 Johan Beents 27
 Johan Bertels 27
 Peter Johan Claesen 26
 Johan Foppens 27
 Johan Hendricks 28
 Johan Lebberts 28

Johan Michiels 26
 Johan mollenauer 28
 Johan Peters 28
 Johan Rolefs 28
 Johan Rommerts 26
 jonge Johan Wibens 27
 Peter Johan Nitters 26
 Pier Johan Vrijesens 26
 jonge Heere Hottinga 23
 jonge Johan Wibens 27
 Jorgen Rommerts 27
 Joucke
 Juu Jouckes 16
 Jubbegae 22, 23
 Juu
 Juu Jouckes 16
 Karste
 Karste Annesz 23
 Karste Karstes 19
 Karste Piersz 15
 Karstien
 heer Willem Karstiens 15
 Kattel(e)ijck 20-22
 Kemppe Pijersz 21
 Kornelijs, sj. Cornelijns
 Lambert
 Lambert Janzen 27
 Lambert Lenzens 26
 Aleijdt Lamberts 27
 heer Pieter Lambertsz 18
 Langedicke 28
 Lang(h)elille 17, 20
 Laurens 26
 Laxum 13
 Lebbert
 Johan Lebberts 28
 Leffert
 heer Claes Leffertsz 22, 23
 Lege, de 14
 Leijgen, sj. Corte weeren 21
 Lenze
 Lambert Lenzens 26
 Lijckele Gabbes 15
 Lijeuwe
 Hancke Lijeuwes 18
 Liuwe
 Thijs Liuwes erfg. 18
 Loehnen 27
 Lolke Claesen 27
 Lolle
 Fuecke Lollesz 14
 Lubbert Albertsz 26
 Luthien
 heer Gheert Luthiens 25
 Lutke Geest (Rotstergaast) 18
 Mackinge 26
 Maedtschettinge 15
 Marck Piersz 15, 17
 Maria Virgo
 Sint Maria Virgo vicarie 28
 Marten
 Marten Aggesz 21
 Marten Jans 20
 Altet Martens 27
 Wiltet Martens 27
 Wolter Martensz 21
 meer, sj. Tijeuckemeer
 meester Abele Franckena 28
 meester Eelcke van der Haule 18
 Meijledam 20
 Meijne Wpkens 26
 Meijnte landt 22
 Meijnte
 olde Jan Meijntesz 22
 Meijntz
 Bonne Meijntz 16
 Mense
 Cornelijns Mensens 24
 Meynse
 heer Ysbrant Meynses 14
 Micheel verwer 28
 Michiel
 Johan Michiels 26
 mollenauer
 Johan mollenauer 28
 Molquerum 14
 Monckebueren 21
 Nanne
 Nanne Jansz 16
 Boette Nannes 16
 Eevert Nannesz 17
 Niegae 14
 Nijeberkoop 26
 Nijehoerne 21, 22
 Nijeholtpada 25
 Nijeschoeten 18-20
 Nijewenoert
 heren van Nijewenoert 26
 Nijgaene olde maeden 17
 Nitters
 Peter Johan Nitters 26
 Nordera strengen 13
 Oed(t)
 Oedts Anders 16
 Jan Oedts 23
 Tijebbe Oedts 15
 Oene
 Anske Oenes 14
 Oenne
 Tijdger Oennesz 21
 Oesterwolde 28
 Oesterzeinger velt 17, 20-22
 Olcke
 Sijeuwert Olckesz 18
 Olde Rottum, sj. Rottum 17, 18
 Oldebercoop 25
 Oldehoerne 21
 Oldeschoeten 19, 20
 Ongerer, de 13
 Oosterzeeinger velt 17, 20-22
 Oudegae 14
 pastoer, sj. ek heer
 heer Anthonius Buijs 19
 heer Claes Leffertsz 22, 23
 heer Daniel Grittuck 27
 heer Folkenus Arnoldi 26
 heer Gheert Luthiens 25
 heer Hermannus Hijlbrants 18
 heer Hessel Jettzies 16
 heer Jacob Rolefs 28
 heer Jethie 14
 heer Joannis Peters 21
 heer Jochum 26, 27
 heer Pieter Lambertsz 18
 heer Symon Jansz 13
 heer Taede Frederici 14
 heer Ysbrant Meynses 14
 heer Willem Karstiens 15
 Patsloet
 Echter Patsloet 15
 Paulus Andreesen 27
 Peter, sj. ek Pier en Pieter
 Peter Hendricks 27
 Peter Johan Claesen 26
 Peter Johan Nitters 26
 Geert Peters 26
 heer Joannes Peters 21
 Johan Peters 28
 Pi(j)er, sj. ek Peter en Pieter
 Pier Harthies 14
 Pier Jans erfg. 23
 Pier Johan Vrijesens 26
 Anders/Andries Piers 23, 24
 Eijlle Piersz 20
 Ette Pier Reeckens 25
 Hancke Piersz 21
 Hylcke Piersz 14
 Karste Piersz 15
 Kemppe Piersz 21
 Marck Piersz 15, 17
 Rommart Piersz stellinck 23, 24
 Pierssloet 15
 Pieter, sj. ek Peter en Pier
 Pieter Annes 17
 Pieter van Dekama erfg. 22
 Pieter Eppens 19
 Pieter Hansz 21
 heer Pieter Lambertsz 18
 heer Galeijn Pieters de Clerck
 16, 17
 Herinck Pieters 13
 Remmelt Pieters 17
 Steffen Pietersz 22
 Pipenpoy
 grietman Francois van Pipenpoy
 14
 Poppe
 Reyn Poppesz 13
 Powel Abelens 27
 Reecke
 Ette Pier Reeckens 25
 Reijncke schroers 20
 Reijner Rolefs 27
 Reijnert
 Aucke Reijnerts 15
 Reijnsk Janes Asses 21
 Reijtge Geels 21
 Remmelt Pieters 17
 Reyn Poppes 13
 Reynthie
 Reynthie Hissesz 14
 Feycke Reynthiesz 14

Rieuwert
Rieuwert Thijs 18
Sijpcke Rieuwertsz 20, 21
Trijn Rieuwertsdr 20
Rijppert
Georgien Rijpperts 17
Rinnert Rinnerts 19
Roedehell, de 15-18
Roedehellster (olde) maeden 16
Roedehellster velt 17
Roelef
Ro(e)lef Janzen 26-28
Folkert Roelefs 26
Roeleff
Roeleff Garrijts 19
Roeleff Jansz 23
Roeleff Roeleffsz 23
Roeleff Thijsz 22
Tijeger Roeleffs 24
Rolef
heer Jacob Rolefs 28
Jochem Rolefs 28
Johan Rolefs 28
Reijner Rolefs 27
Rom Folckerts 22
Romcke
Fedde Romckesz 17
Rommart Pijersz stellinck 23, 24
Rommert
Rommert Bauckes 20
Rommert Janzen 26
Rommert Tijabeles 25
Johan Rommerts 26
Jorgen Rommerts 27
Rotger
Jeronimus Rotgers 22
Rotstergaast, sj. Lutke Geest
Rotsterhaule (Haula) 16, 17
Rottum (Olde) 17, 18, 20
Saecke
Saecke Douwes 18
Saecke Wijtens erfg. 24
Jan Saeckesz 22
Tincko Saeckes erfg. 19
Wijtte Saeckes 23
Saeckle
Dedde Saeckles 19
San(d)thuysen 16, 17
Sandtbueren, die 19
Sandtwech 23
Scha(e)rl 13
Schipsloet 17
schoemaecker
Willem schoemaecker 19
Schoeterzijll 19, 21
Schoetter uutterdijcken 17, 20, 21
Scholte Douwes 13
schroer
Reijncke schroers 20
Schultinck
Kornelijs Schultinck 26
Schuuringa(e) 22, 23
Sibe
Sibe Tijabelens 26
Egbert Sibens 26
Sijbrant Hottinga 19
Sijbrich Tenckes (Tincko) dr. 15, 19
Sijeuwert Olckesz 18
Sijne Auckes 15
Sijpck Gauckes 18
Sijpcke
Sijpcke Rieuwertsz 20, 21
Jeijp Sijpckes 17
Sint Blasius vicarie 28
Sint Maria Virgo vicarie 28
Slechte maeden (Der Idszaert) 20
Slijnghwaer, 't 20
Stecke acker 14
Steewen
Harmen Steewens 24
Steffen Pietersz 22
stellinck
Rommart Pijersz stellinck 23, 24
Sunte Jansgae 18
Suyrech, de 14
Symon
heer Symon Jans 13
Taede
heer Taede Frederici 14
Tencke
Sijbrich Tenckes 15
Terwijsgha
grietman J. Terwijsgha 25, 28
Thiete Albertsz 13
Thijs
Thijs Hendricks 27
Thijs Liuwes erfg. 18
Rieuwert Thijs 18
Roeleff Thijs 22
Thonijs Hessels 28
Tijabbe Hinckes 26
Tijabele
Rommert Tijabeles 25
Sibe Tijabelens 26
Tijaerdt, sj. ek Tijerdt
Anne Tijaerds dijckgræff 18
Tijebbe
Tijebbe Oedts 15
grietman Jacob Tijebbesz 15, 16, 18-20, 24
Tijedger
Tijedger Oennesz 21
Tijedger Roeleffs 24
Tijerdt, sj. ek Tijaerdt
Tijerdt Tijerdsz 18
Gaucke Tijerds 17
Tijethie
Haerinck Tijethiesz 18
Tijeuckemeer 16
Tincko
Tincko Saeckes erfg. 19
Sijbrich Tinckodr 15, 19
Trijn Rieuwertsdr 20
Trijmt
Wijttzie Trijmtsz 17
Trundiger maden 27
verwer
Micheel verwer 28
Vriesche velt 19
Vrijese
Pier Johan Vrijesens 26
Vuchtele 27
Waerns 13
Walle fenne 14
Warnert
Gerrijt Warnerts 20
Warnser war 13
Wee, de 14
Weester Wymerts 14
Wemme Wibens 25
Wepcke Juies 16
Weper 27
Westerlandt 15
Wi(j)be, sj. ek Wybe
Wibe Janzen 27
Geerthen Wi(j)bes 20
junge Johan Wibens 27
Wemme Wibens 25
Wijgert Jansz 22, 23
Wi(j)llem
Wijllem schoemaecker 19
Alijdt Wijllems 20
heer Willem Karstiens 15
Jan Wijllemsz 19, 23

Wijtte
 salige Wijtte Saeckes 23
 Saecke Wijttens erfg. 24
Wijttzie Trijmtsz 17
Wiltet
 Wiltet Martens 27
 Wiltet Wolters 27
Wlbe Goeijthensz 21
Wlcke Idsses 20
Wobbe Ghijsberts 15
Woldt, 't 19

Wolter
 Wolter Martensz 21
 Wiltet Wolters 27
Wpke
 Meijne Wpkens 26
Wybe, sj. ek Wibe
 Wybe Euwes 13
Wymerts
 Weester Wymerts 14
Ydtbargen, de 13
Ysbrant
 heer Ysbrant Meynses 14

